

SLOVENSKI NAROD

zhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst v D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovor. — Inseta ni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, prilije. — Telefon št. 304

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, 1. nadstropje. — Telefon št. 34

Poštnina plačana v gotovini.

Simbol edinstva

Vidovdanski spominski praznik ima razna svoja značenja: svoje versko značenje, svoje plemensko srbsko značenje, pa tudi svoje splošno jugoslovensko značenje. Simbol nam je edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev!

To zadnje značenje izhaja še iz predvojnih časov, ko se je jugoslovenska omladina iz jugoslovenskih krajev bivše Avstrije zbirala pod geslom »Do Vidova«. To revolucionarno geslo je izražalo našo voljo do državnega in nacionalnega edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dobro smo videli, da brez Plemonta, da brez srbskega Plemonta ne more priti do jugoslovenske države, do naše samostalnosti. V tem spoznanju so se zbirali na Dunaju, v Pragi, v Gradcu, v Ljubljani, Gorici, Trstu, Zagrebu, Sarajevu, Splitu. »Do Vidova« je bilo revolucionarno spoznanje, je bila naša revolucionarna parola.

Revolucionarna parola je nato postala živo meso, stvarnost. Jugoslovenska država se je ustvarila tako brzo, kakor niti največji optimisti niso mogli pričakovati.

Iz politične fantazije smo se pomaknili v realno življenje. Sedaj smo morali graditi novo državo, dati ji notranjo obliko, zagotoviti, da trane meje in ustvari močno armado.

Vojska je šla na delo. Ni teoretizirala o državnem in narodnem edinstvu, o federacijah in avtonomijah, ali celo o narodih in plemenih. Krepek je zahteval pot enotne vojaške organizacije. Vsa ugovor je zatrla v kali. Upori političnega značaja so se kaznovali. V vojski vlada vzoren red. Vojski se čuti kot pravi brati. Lahko rečemo, da je na tem področju našega notranjega življenja vzpostavljeno kar najidealnejše državno in nacionalno edinstvo. Tu je vidovdanski revolucionarni in jugoslovenski nacionalni simbol postal meso in kri.

Tudi v gospodarstvu je edinstvo naroda skoro popolnoma vzpostavljeno. Edinstvo napreduje na vsi črti. Govorimo o enotni jugoslovenski industriji, o skupni trgovinski politiki, o prometnih vprašanjih brez ozira na lokalne egoizme. Velike skupne organizacije združijo privrednike vse države.

In tako na vseh ostalih področjih javnega življenja. Tudi kultura se približuje ideali novega jugoslovenskega človeka. Zlasti krepek je napredek na šolskem polju, kjer je previdna in smotrna, prosvetna politika ustvarila pogoje, da dosegašča omladina vse države zaslanja ideal velikega jugoslovenskega človeka, ki bo znal ljubovati sovratnikom, v svoji notranjosti pa izoblikovati novega človeka, jugoslovenskega človeka, novega Slovana. Na Vidovdan končujejo šolski zavodi šolsko leto in zapirajo vrata. V srca naše omladine polagajo vidovdanski simbol edinstva. Za mnoge od nas je bodočnost in njen simbol važnejši od preteklosti in od spomina na plemensko bitko, dasti je bila tudi ta velika in v bistvu zibelka naše države.

V edinstvu je moč! Ta ozir na krepek notranji in zunanji razvoj našega naroda tvori bistvo jugoslovenskega nacionalizma ter zahteve po državnem in nacionalnem edinstvu. Državno in nacionalno edinstvo bo ustvarilo vse drugačne pogoje samostojnosti in zaščite našega jugoslovenskega naroda, kakor se tako drugače in modernim oboroževanja. Ni puška, ki nas lahko ščiti, je zlobeli odornosti, edinstva, ki mora zaplatiti v celotni narodu brez razlike vere in historičnih reminiscenc. To veliko navdušenje ob enem in istem nacionalnem in državnem idealu je, ki tvori mišl jugoslovenskega nacionalizma in bistvo vidovdanskega simbola! Brez tega skupnega navdušenja, brez te skupne vere, brez tega skupnega notranjega ognja ostane naša država in naš narod neobgledna masa, ki se razblini in ki razpade ob prvem udarcu s sovratnostjo!

Radi tega je politika nacionalnega in državnega edinstva historična, zgodovinska, v bodočnosti kapača državna politika. Brez te politike ni veličine, ni samostojnosti, ni pripravljenosti za bodoče eventualnosti!

Vidovdan je simbol volje do samostalnosti, vere v bodočnost lastnega rodu. Nam je danes še več: simbol edinstva Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njihova nezlomljiva volja, da postanejo en narod in da kot en narod, združen v eni veri, ustvarijo močno, neodotakljivo državo, v notranjosti pa formirajo nov kulturni lik: jugoslovanskega kulturnega človeka.

Prazne politične kombinacije

Oficijelnih pogajanj med radikali in radičevci ni. — Opozicijski tisk je že poročal o sestavi vlade RR.

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Ob 11. Včerajšnji in današnji dogodki potrjujejo neutemeljenost in neresničnost poročil opozicijskega tiska, ki je zadnje dneve javljala, da so se pričela že oficijelna pogajanja med radikali in HSS. Predsednik HSS kluba posl. Pavle Radić je sredi sam kategorično izjavil, da še ni bilo nikakega sestanka

med radikalnimi in radičevskimi delegati. Danes dopolnjeva pa so popolnoma demantirane vse vesti opozicijskega tiska, ki je že navajal listo nove vlade RR. Predsednik radikalnega kluba Ljuba Živković je danes vsemu dopisniku izjavil, da so popolnoma netočne vse vesti, da bi bil on imenovan za delegata pogajanj z radičevci.

Narodna skupščina verificirala mandate HSS

Neobičajno kratka seja. — Manifestacija narodne skupščine padlim francoskim borcem za naše ujedinjenje. — Spomenik kralju Petru Velikemu Osvoboditelju.

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Ob 11. Današnja plenarna seja narodne skupščine je bila neobičajno kratka. Trajala je vsega skupaj 20 minut. V skupščini je vladalo svečano razpoloženje. Verificirani so anketirani sporni mandati HSS. Skupščinski predsednik Marko Trifković je otvoril sejo narodne skupščine ob 10.30 dopoldne. Po končanih formalnostih in odobrenju zadnjega sejnega zapisnika je predsednik Marko Trifković sporočil, da odbor, ki zbira prispevke za spomenik zahvalnosti Franciji, danes prireja na pokopališču svečanost, na katero pozivlja, da se udeležijo tudi narodni poslanci. Med drugim je izjavil Marko Trifković:

»Ti heroji velikega francoskega naroda, junaki borci za zmago pravice in svobode, so zapustili lepo svojo domovino ter so se borili na naših tleh za naš domovino z isto požrtvovalnostjo in vztrajnostjo, kakor naši rodní sinovi. Dali so svoja mlada življenja na žrtveno našega narodnega ujedinjenja, Mišlim, da pogodim, vaša čustva, če Vas pozivljem, da vsak z menoj vzklizne na čast senam padlih junakov: »Bog jim bodi milostljiv! Slava jim!« Narodni poslanci so vstali in ponovili predsednikov vzklik.

Predsednik Marko Trifković je nato kratko sporočil: V smislu včerajšnjega sporazuma na konferenci načelnikov parlamentarnih skupin stavim na dnevni red edino točko: Poročilo verificacijskega odbora o anketiranih mandatih HSS. Nastala je svečana tišina. Nekateri poslanci so se začeli spogledavati. Bili so tudi precej komični prizori.

Predsednik je nato skupščino vpra-

šal: »Ali se kdo prijavlja k besedi?« Ker se ni nikdo prijavil, je predsednik odredil glasovanje. pozivljajo: »Kdor je proti verificaciji, naj vstane!« Vsi poslanci so obsedeli, nikdo se ni dvignil. Predsednik je nato nadaljeval:

Ker ni nikdo vstal, konstatiram, da je narodna skupščina soglasno sprejela poročilo verificacijskega odbora in so s tem overovljeni mandati narodnih poslancev. Pozivljam jih, da pridejo v skupščinsko predsedstvo k prisegi.

Predsednik je nato sporočil, da je poseben odbor predložil poročilo k zakonskemu načrtu glede spomenika kralju Petru Velikemu Osvoboditelju. V odboru je bilo poročilo soglasno sprejeto ter predlaga, da pride to poročilo na dnevni red prihodnje seje.

Narodna skupščina je soglasno sprejela predsednikov predlog, ki je nato sejo ob 10.50 zaključil ter naznanil, da je prihodnja seja v torek 30. t. m. z dnevnim redom: razprava o poročilu odbora glede spomenika kralju Petru Velikemu Osvoboditelju.

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Ob 12. Danes ob 11. dopoldne so prisegli vsi poslanci HSS, katerih mandati so bili na današnji seji narodne skupščine overovljeni. Skupščinski predsednik Marko Trifković je poslanecem iskreno čestital. Posl. Pavle Radić ohrani mandat v sarajevskem volilnem okrožju, dočim prepusti mandat za Banjaluku seljaku Petru Joziću in onega v Šibeniku gimnazijskemu ravnatelju Josipu Pasiću. Zajedničarji razpolagajo vsega skupaj s 7 mandati.

Danes dopoldne so radičevci razpravljali v svojem klubu o politični situaciji.

Vojaška revolucija na Grškem

Pangalos sestavi novo grško vlado. — Italija se približuje Grški. — Vtis v Beogradu. — Žrtve revolucije.

— Atene, 27. junija. (Izv.) Celokupna vojska in mornarica pozdravljata z navdušenjem skoraj nekrvavo revolucijo. General Pangalos je popolnoma gospodar situacije. Okoli 30 narodnih poslancev je obhujalo generalu Pangalosovo svojo podporo. Tudi predsednik republike je na strani generala Pangalosa. Papanastasiu je sredi odklonil sestavo vlade ter vrnil mandat predsedniku republike. Nato je predsednik republike poveril sestavo vlade generalu Pangalos. Ta je sredi že predložil listo nove vlade. Bivši finančni minister Kofinas je sprejel v novi vladi finance.

— Atene, 27. junija. (Izv.) General Pangalos je sestavil novo vlado, ki je takoj prisegla. Vojska in mornarica pozdravljata novo vlado, ki je sestavila v posebnem manifestu delovni program, ki se ima izvesti z vso doslednostjo. Manifest naznača konsolidacijo in ojačanje republikanskega režima, daje garancije za nepristranost sodišč, obljublja takojšnje rešitev agrarnega problema in reorganizacijo vojske in mornarice. Prebivalstvo samo je napram novi vladi apatično. General Pangalos objavlja v manifestu tudi, da triumfirajo revolucija. V splošnem sta bila v poteku revolucije ubita dva in več oseb je bilo ranjenih.

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Današnje »Vreme« je ob 2. ponoči preloilo brzjavno poročilo iz Aten, da je general Pangalos sestavil novo vlado, ki je sredi ob 20. prisegla. Vlada je sestavljena:

1. general Pangalos, ministrsko predsedstvo in vojno ministrstvo, 2. admiral Hadžikyriakos, ministrstvo zunanjih del in ministrstvo mornarice.

3. Kofinas, finančno ministrstvo, 4. general Panagopulos, notranje zadeve, 5. Bubislis, ministrstvo trgovine

Nova Pangalosova vlada se predstavi narodni skupščini v ponedeljek. Pangalos bo zahteval od skupščine, da mu izreče zapuščeno. Kakor trde, bodo člani bivše vlade, zlasti Mihailokopulos, Kafandaris in Kondilis glasovali proti vladi.

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Železniška zveza z Solunom je redna. Ni nikakih ovir za potniški in blagovni promet. Na postajah straži grško vojaštvo. Na solunskem kolodvoru so postavljene strojnice.

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Vodilni diplomatični dogodki na Grškem. Naša vlada je v zunanji politiki dosledno odločena, da se ne vmešava v dogodeke na Grškem, ker so popolnoma notranjega značaja. Vodilni krogi obžalujejo le, da ne vlada na Grškem parlamentarno demokratski režim, marveč, da se vmešavajo v čisto politične stvari oficirske klike. Naša vlada še vedno vztraja pri svojih zahtevah glede Soluna, ker je prepričana, da so njene zahteve upravičene in da je potreba v gospodarskem oziru braniti naše interese glede izhoda na Solun.

— Rim, 27. junija. (Izv.) Italijanski politični krogi živahno razmotirajo dogodeke na Grškem, ki jim posvečajo največjo pozornost. Tudi tukaj prevladuje mnenje, da je vojaška revolucija na Grškem v bistvu naperjena proti kraljevini SHS. Grški oficirji so zadnji čas postajali zelo nezadovoljni, ker je bila prejšnja vlada pri pogajanjih v Beogradu zelo popustljiva. Splošno je mnenje, da je revolucija na Grškem v čelni zvezi z ustvaritvijo novih prijateljskih odnosov med Grškimi in Italijo.

Javna tajnost je, da se je italijanska zunanja politika zadnji čas začela zelo zanimati za Balkan in da se je izvršila načelna preorientacija. Italijanska diplomacija je svoje delo na Balkanu usmerila v tem, da

v bodoče Italija čim bolj sporazumno nastopa z Grško. V Rimu in tudi v Atenah intenzivno delujejo na to, da se vzpostavi čim tesnejše zveze med obema državama. Odstranjeni so v glavnem vse ovire, ki so nastale med Rimom in Atenami po znanem konfliktu in v vprašanju Sredozemskega morja.

— Atene, 27. junija. Nova vlada sestavljena. Ministrski portfelji so tako razdeljeni: 1.) general Pangalos ministrsko predsedstvo in vojno ministrstvo; 2.) contradmiral Hadžikyriakos mornarico in zunanje zadeve; 3.) general Panagopulos, notranje; 4.) narodni poslanec iz Soluna Hadžikyriakos ministrstvo trgovine in prosvete; 5.) poslanec Kofinas finance; 6.) Bubislis narodno gospodarstvo in pravosodje; 7.) Savulos, promet; 8.) Stamulis poljedelstvo in socialno politiko.

Min. predsednik Pangalos odločno protestira proti tisku, ki označa njegovo akcijo za revolucijo. Ni bilo nikake revolucije, vse se je izvršilo tako, kakor je običaj v parlamentarnih državah, če izbruhne vladna kriza.

Sokolske slavnosti v Beogradu

— Beograd, 27. junija. (Izv.) Včeraj in danes zjutraj prihajajo v Beograd iz vseh krajev države sokolske skupine, ki se udeležijo javne tekme, ki je pričela danes ob 6. zjutraj na stadionu v Košutjaku. Včeraj ob 16. popoldne je prispel v Beograd poseben vlak sokolskih tekmovalcev iz Slovenije. Na kolodvoru so slovenske Sokole pozdravili starejšinstvo Saveza, beogradski Sokoli in narodni poslanci dr. Ljudevit Pivko. Slovenski Sokoli so nastanjeni v vojaških šotarih v Košutjaku. Sokolske tekme se danes vrše od 6. zjutraj do 20. zvečer. Na pokopališču priredili Sokolstvo danes ob 11. dopoldne svečanost na čast francoskim padlim junakom, ki so tu pokopani. Svečanosti se udeležijo ministri Svetozar Pribičević, dr. Ninčić, Miša Trifunović, general Dušan Trifunović, predsednik narodne skupščine Marko Trifković, ves diplomatični zbor, narodni poslanci, Narodna Odbrana in druge kulturne organizacije. Jutri v nedeljo ob 17. priredi celokupno Sokolstvo javen nastop.

Kako slavi Zagreb 1000letnico hrvatskega kraljestva

Odklanja udeležbo jugoslovenskih mest,

— Zagreb, 27. junija. (Izv.) Občinski svet je včeraj županu in milijon dinarjev za proslavo tisoletnice hrvatskega kraljestva. Separatistična večina ni upoštevala umestnega predloga, ki ga je stavil samostojni demokrat dr. Juriša. Ta je pozval občinski svet, naj povabi k proslavi Nj. Vel. kralja Aleksandra, člane kraljevske vlade in vse važne korporacije v državi. Proslava naj bi ne bila kaka separatistična demonstracija, marveč sijajna manifestacija celokupnega jugoslovenskega naroda. Na proslavo naj bi bili povabljeni naši državljani od Triglava do Vardarja, od Velebita do Subotice. Tako proslava bi imela samo za Zagreb velik moralni in materijalni dobiček. Večina je vstrajala pri svojem lokalnem patriotizmu ter je cinično odklonila predlog samostojnih demokratov.

VELIKA ZRAKOPLOVNA NESREČA

— Bazel, 27. junija. Včeraj popoldne je zgorel zrakoplov, ki ima direktno zračno zvezo med Parizom in Bazlom. Zrakoplov se je nahajal v višini 120 m. Eksplozija je tank za bencin. Ena potnica in pomožni mehanik sta zgorela, pilot je težko poškodovan.

VAŽNE SPREMEMBE V SOVJETSKEM REŽIMU

— Berlin, 27. junija. (Izv.) »Vossische Ztg.« javlja iz Moskve, da bo v kratkem imenovan Trocki za predsednika vrhovnega gospodarskega sveta. Dosedanji komisar za vojsko in mornarico Frunze prevzame visoko mesto v komandi sovjetske armade, za vojnega komisarja pa bo imenovan Čerčinski. Na ta način smatramo, da se na miren in zadovoljiv način reši zadeva Trockega. Stvar se ne bo več obravnavala pred strankinim forumom.

NOGOMETNE TEKME

— Zagreb, 27. junija. Danes in jutri prikrat nastopi v Zagrebu italijanski nogometni klub »Novara«, ki pripada zvezi italijanskih športnih klubov severne Italije. »Novara« igra proti Hašku. Dne 1. in 2. avgusta nastopi FTC (Madžarska) proti Concordiji. Dne 15. avgusta pa MTK proti istemu zagrebškemu društvu. Dne 12. julija slavi zagrebški nogometni podsavez petletnico. Vrše se nogometne tekme za pokal mesta Zagreba med raznimi nogo-

MEIN
KAFA

mešanice
za poznavalce

metnimi društvi. Na proslavo so povabljeni Hajduk, Jugoslavija in Mirita.

DAVEK NA KAPITAL V FRANCHIZI

Pariz, 27. junija. (Havas.) Rimski ošek je odklonil na podlagi izjav finančnega ministra socialistični zakonski predlog, ki zahteva uvedbo daveka na kapital. Predlog je bil z 19 proti 14 glasovom odklonjen.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notrali: Curin 11.19, Pariz 2.62, London 280.21, Milan 2.09, Newyork 57.60, Praga 170.50, Dunaj 0.0817.

INOZEMSKA BORZE.

Curin, 27. junija. Predborza, Beograd 8.92—8.92, Pariz 23.40, Milan 18.50, London 25.035, Praga 15.27, Newyork 518, Dunaj 0.00725.

Trst, 27. junija. Predborza: Beograd 48.50—48.70, London 136.25—136.75, Newyork 28.28.20, Pariz 127—127.50, Curin 531—542, Praga 83—83.50.

Razstava Tehnične srednje šole

Danes zaključuje šolsko leto Tehnična srednja šola. Učenci in učenke so 25. t. m. razstavili v telovadnici prav mična lastna dela. Zastopana je na razstavi ženska obrt na šola. Razstavile so razna ročna dela iz ornametike. Kiparska šola I. letnik je postavila razne rezbe in kipe. Višji stavbni oddelki slike po naravi in načrtu. Vodilna misel razstave je ustvariti domačo obrt na narodnem temelju, toda v modernem smislu. Dosej na zavodu ni umetno obrtnega oddelka, vendar se propagira ta stroka pri prostoročnem risanju, pri katerem se je popreje samo prebrisavalo ter imelo namen vzgajati samo ročno spretnost. Sedaj je uveden sistem v risanju ornameta. Ta sistem temelji na geometričnih oblikah in se razvija s pomočjo oblik, ki jih dobimo v narodi ornametiki. To risanje se govji zlasti na ženski obrtni šoli, ki tako risanje z ozirom na ženska dela v prvi vrsti rablj. Zato se na razstavi zlasti odlikuje ženska risanje z ozirom na ornametiko. Razstavljani so predmeti, ki so izdelani po batiki tehnik in patroniranju.

V razstavi vidimo sistematičen pouk v ornamentalnem risanju. Pozornost vzbujajo dela s slikanjem na blago. Prav zanimiv je oddelki za vezenje. Tu sta pokazali učiteljic gdč. Velharjeva in gdč. Schmidtova vse svoje sposobnosti. V teh oddelkih so se izvrševala dela skoraj izključno samo po načrtih, izdelanih od učenk samih. Lepe stvari je razstavila kiparska šola. Tu so razstavljena dela od najenostavnejšega do najkompliciranejšega dela. Kiparska šola ima letos prvi letnik, ki je zelo številno obiskan in ki goji tudi risanje po naravi in risanje portreta. Rezbarska dela in modeliranje je vodil prof. Repič. Rezbarski oddelki kaže jako lep napredek in razvoj in se sčasoma priklapi temu oddelku tudi oddelki za dekorativno in sobno slikanje. Strokovna nadaljevalna šola za vajence grafične obrti, ki jo vodi prof. Santel, je šele letos začela poslovati in je pokazala na razstavi dela grafične obrti. Namen te šole je vzgajati pri tiskarskih vajencih okus v stavljenju in splošni opremi tiskarskih del. Višja stavbna šola, ki jo vodi prof. Znidarčič, je razstavila različne stavbne in figurativne objekte, naslikane po naravi. Za razstavo si je pridobil velike zasluge prof. Santel.

Za razstavo vlada v obrtnih in industrijskih krogih veliko zanimanje. Na željo predsednika Obrtni zadrug g. Eng. Franchettija bo razstava otvorena še 29. in 30. t. m. Posebno pozornost vzbuja velika slika Nj. Vel. kralja Aleksandra, umotvor prof. Saše Sanita. Slika je delo velike umetniške vrednosti. Kralj je tako izborni zadel, da se zdi, kakor da bi bil živ. Dosej se nismo videli tako izvrstno zadete vadarjeve slike. Slika je dvojni velike slike, ki jo je umetnik napravil za društvo »Kazino«. Opozorjamo naše občinstvo na to sliko. Že radi te slike zasluži razstava na Tehnični šoli, da si jo vsakdo ogleda!

Prosveta

Vprašanje jugoslovenskih festivalov

Ko sem te dni prelistal neke švicarske liste, sem trčil na dolga poročila o prireditvi, ki jim tamkaj pravijo »Schweizerische Tonkünstlerfeste«. So to več dni trajajoči koncerti vokalnih in orkestralnih skladb, večinoma najnovejših smeri in skladb. Vsako leto se po enkrat znajdejo živeči švicarski skladatelji in pri takih prilikah si medsebojno krstijo svoja najnovejša dela. Letos so se švicarski glasbeni prazniki vršili v Bernu. Prihodnje leto bodo morda v Ženevi ali v Baslu ali v Luganu. Tudi slovensko si stopajo na teh praznikih švicarski skladatelji bližje, se seznanjajo in spriljubljujejo ter skupno kujejo načrte za bodočnost. Stvarno pogledano se skrivajo za temi prazniki pravi organizatorji glasbenega napredka v Švici. Za take praznike zavladava v javnosti razumljivo zanimanje, saj gre večinoma za neobičajne produkte najboljših švicarskih skladateljev.

Nekaj slikovnega imajo tudi Čehi, Nemci, Avstrijci in Salzburgi. Posebno zadnji so kaj spretno združili svoje »Festspiele« s tujkoprometnimi interesi in na avstrijske festivale, kakor lahko imenujemo s tujko take glazbene prireditve, prihajajo Francozi, Italijani, Nemci, Švicarji, Francozi, Angleži in celo iz daljnih Združenih držav.

Zadnjič sem čital, da imajo tudi v Londonu posebno organizacijo, ki proizvaja skladbe najmodernejših angleških skladateljev. Angleški godbeniki in umetniki so celo tako romantični, da so si za take glazbene krste zgradili posebno akustično dvorano pod zemljo. Dvorana ni posebno obsežna, zato pa tem fantastičnejše opremljena. V taki dvorani krstijo najnovejša skladba, vedno ob prisotnosti elite glasbenega občinstva angleške prestolice.

Tudi v Jugoslaviji se pehamo za moderno glasbo, ali rečemo enostavnije za glasbeno produkcijo. Prva leta po vojni se je precej kompromitiralo. Zadnje čase pa se zdi, da se je to veselje precej poleglo. Skladatelji niso našli med občinstvom tiste glasu odziva in vzpodbude, kakor pri drugih narodih. Trdim, da v prvi vrsti radi pomanjkanja primerne organizacije in propagande. In taka organizacija ter svojevrstna moderna propaganda so ravno pred omenjeni festivali ter glasbeni prazniki. Za glasbeno življenje se mora ustvariti poseben interes v javnosti. Ta interes se pač ne ustvarja z društvenimi noticami, marveč mora temeljiti na globljih motivih in srečnejših vabilih.

Toda pustimo ta materialistični predodek! Ideja jugoslovenskih festivalov je potrebna našemu mlademu glasbenemu življenju! Naše glasbeno življenje je doseglo vsaj reproduktivno prilično višino. Tej reproduktivni višini pa mora sedaj slediti primerna produktivna višina. V to svrhu rabimo vsaj enkrat na leto nekaj pregled naših glasbenoustvarjalških sil. Ni dvoma, da je za tak pregled najprimernejša Slovenija in v Sloveniji Ljubljana. Pomladi ali jeseni naj se v Ljubljani vrši enkrat na leto redni jugoslovenski festival s sodelovanjem naših pevskih zborov, orkestror ter v prisotnosti jugoslovenskih skladateljev. Že misel in organizacija teh festivalov bo brez drugega pobudila v skladateljih večji interes in ljubezen do glasbene tvornosti. Ljubljana pa dobi vsakoletno visokokulturno prireditev, s katero se predstavi tudi pred zunanjim svetom.

Na naših glasbenikih je sedaj, da pograbijo misel, da ustanove pripravljati odbor in da idejo jugoslovenskih festivalov uresniči. Če ne gre, da so ti festivali stalno v Ljubljani, naj se osnujejo v Ljubljani, nato pa vsako leto razvrščajo po ostalih glasbenih središčih naše države.

K reformi in centralizaciji državnih knjižnic v Ljubljani

D. Ivan Žibert.

Začetkom februarja se mi je stavilo vprašanje, kaj mislim o centralizaciji knjižnic v Ljubljani. Na to se mi je poverila naloga, naj se pripravim, da referiram o tem vprašanju, a do tega ni prišlo. Morda kljub temu ni odveč slišati tudi mnenje človeka, ki je bil v precej dolgem stiku s knjižnicami in znanstvenimi zbirkami in deloma v njih. Le od leta 1896. dalje...

Za znanstveno delovanje je dobra knjižnica predpogoji, ali pa vsaj eden glavnih činiteljev. Zato je vprašanje univerzitetne knjižnice za vsako univerzo jako važno, ki je ostalo v Ljubljani do danes de facto še nerešeno. Leta 1919. sem že opozoril na važnost ustanovitve javne in univerzitetne knjižnice, ki naj bo kos nalogam, katere na njo stavlja država in veda. Država z dolžnostnimi izvodi, to je z vsem, kar se tiska, kar je za znanstvene knjižnice ne samo dobrota, ampak deloma tudi breme.

Država ima svoje vzroke, da zahteva, da se hrani vse, kar se tiska, ne glede na notranjo vrednost; način pa, kako se to vrši, katero delo je važnejše, kje naj se knjige hranijo, je seve vprašanje zase. Sploh delo v knjižnicah, od katerega je njih dobro funkcioniranje odvisno.

Čemu služi centralizacija? Preglednost in vršitev poslov, ki imajo v določenem okrogu isti namen, po istih zakonih in smernicah. Pri centralizaciji prihranimo čas in delo, kar je posledica preglednosti — čas je zlato, — imamo pa še druge ekonomične, oziroma praktične koristi.

Za knjižniško pomeni to: 1. Na enem mestu se zve, katere knjige so na razpolago in, če je zahtevana knjiga izposojena; v tem slučaju se dobi v po-

trebi druga ali tretja podobna, če je nadomestek možen. Prihranijo se pota in povpraševanja drugod na slepo srečo odpa-

dejo. 2. Ima se pregled pri nakupu, da se ne kupujejo brez potrebe dvojni izvodi.

3. Nakupuje se pri splošni kontroli v prvi vrsti splošno potrebne knjige, ne pa radi trenutnih nagnen, uslužnosti ali osebnih potreb.

4. Da so zastopane različne stroke v neki medsebojni harmoniji, ki odgovarja potrebni in važnosti.

5. Da se nakupuje tudi enciklopedična literatura in taka, ki služi istočasno par sorodnim strokam, in splošno pomožne knjige, ki niso posamično strokam neobhodno potrebne, pač pa jih mora kdo imeti, kar se pri necentralizaciji lahko preze.

6. Prihranitev nepotrebnih izdatkov; pri sedaj jako dragih knjigah pomeni to smotreno povečanje knjižnice.

Samostojne strokovne knjižnice imajo pri vporabi gotove prednosti. Obrat je manjši, zato je vse hitreje dostopno in na razpolago; morda je tudi literatura, posebno v podrobnostih, popolneje zastopana itd., odvisno je to pač od sredstev, kakršna stoji doletni knjižnici na razpolago, od splošne naklonjenosti tej streki, dostikrat tudi od zasebnih žvez predstojnika itd. Ali bi ne bila medsebojna konkurenca nekaterih posamičnih strok (ne mislim na znanstveno konkurenco) kvarna drugim strokam in celotni? Le v sporazumu in s sodelovanjem posamičnih strok bi se ne nakupovale dublete in bi se kupovale vse potrebne knjige. Ali ni to že nekaka sama posebi nastala centralizacija knjižniške uprave? Ako bi pač imeli pri nas vsi dovolj gmotnih sredstev, bi bilo s tem že knjižniško vprašanje rešeno, a ravno naš ekonomski položaj nas sili k razmotrivanju in smotrenemu koraku.

Brez državne pomoči se ne morejo naše knjižnice razširjati in zato je za nas merodajno vprašanje: kako se vporabijo državna sredstva najpogodnejše? Imeti moramo kolikor možgno največ knjig, ki so kolikor možgno najhitreje dostopne in ki imajo v kolikor možgno najširšim krogom koristiti, oziroma se jim na razpolago staviti v zavesti, da je to državna last.

To je edino možgno doseči s centralizacijo našega državnega knjižništva v Ljubljani; zavod kakor berlinska ali bodoča dunajska »Auskunftsstelle« bi tej potrebi še nikakor ne odgovarjal.

Ne trdim pa, da naj se takoj in vse knjige mehanično, ne glede na strokovno pripadnost in potrebo, oziroma književniško enotnost postavijo v enem poslopju; to je vprašanje oportunitete in dalje, razpoložljivih finančnih sredstev. Meni se zdi kot trenutno najvažnejša zadeva: evidenca vseh v Ljubljani na državne stroške kupljenih knjig in največji uspeh denarnih sredstev pri nakupovanju knjig. To se prične s centralnim katalogom. Seve je najboljša opora centralizacije enotno poslopje, ki hrani vse, kar spada v njeno področje; ker pa takega poslopja ni in ga ne bo v doglednem času, se mora storiti to, kar je sedaj najpotrebnejše, to je splošitev pod 2. do 6. naštetih točk. V drugi vrsti bi imenoval seznam naših strokovnih knjig in časopisov, ki so za študij najbolj potrebni in se največ zahtevajo. Na vprašanje, kaj je res nujno potrebno, odgovarja praksa. To delo bi odgovarjalo strokovnim katalogom velikih književniških čitalnic. Potem naj pride depot na vrsto in glavni centralni katalog.

(Konec prih.)

Pariška razstava

(Dopis.)

V Parizu, 23. junija.

Mednarodna razstava dekorativne umetnosti predstavlja celo za Pariz velik dogodek. Sodeč po načinu, kako je organizovana in po aktivni udeležbi velikega števila narodov, je sedanja pariška izložba po splošnem prepričanju ob enem tudi ena izmed najbolj uspešnih mednarodnih razstav te vrste. Dočim je lanska velika angleška izložba v Wembleyu doživela neuspeh v vsakem oziru in se končala z velikim gmotnim primanjkljajem, bo pariška razstava donesla po velikem številu razstavljalcev in po nepričakovanem uspehu, ki ga ima že od sedaj, tako Parizu kakor francoski državi bogate dohodke.

Treba je priznati, da so Francozi izredno izpregledni in večje organizirali to izložbo, izogibljajoč se vseh napak prejšnjih mednarodnih razstav. Z najraznovrstnejšimi privlačnostmi in s čarobno razsvetljavo ob Seini so spretno razumeli vdahniti sicer resni prireditvi prijetno atmosfero oneke veseliga in bleščečega Pariza, ki očaruje ves svet in je zanj privlačna sila. Dočim je bila angleška izložba v Wembleyu tako oddaljena od Londona, da so mase posestitev jeve samo s potom v Wembley izgubile mnogo na času in denarju, so Francozi organizirali in koncentrirali sedanjo znamenito mednarodnostno razstavo dekorativne umetnosti in moderne industrije v sredi Pariza: na Elizejskih poljih, na Esplanadi invalidov ter na obalah reke Seine ob prekrasnem mostu carja Aleksandra II., ki tvori vsak večer najromantičnejše središče vse izložbe.

Moderna dekorativna umetnost v svojih raznovrstnih manifestacijah, isto tako, pa tudi proizvodi moderne industrije so razstavljeni v veliki množini. Večina izložbenih paviljonov nosi pečat čisto nacionalne umetnosti, dočim se je njih notranjščina morala prilagoditi različnemu pojmovanju. V razliki od ostalih

razstavljalcev so Francozi, zlasti pa velike pariške, trgovske in industrijske tvrdke dale izredno velik razmah francoski predvsem na čisto pariški sodobni modni umetnosti ter s tem dosegle v vsakem oziru lep uspeh.

Vse države, ki so se odzvale povabilu francoske vlade in sodelujejo na tej razstavi, so se — rekli bi — naravnost trudile, da dajo slogu in arhitekturi svojih paviljonov bolji kakor preko izložbenih predmetov čim najsilnejše umetniško nacionalno ali celo politično obelodžijo svojih narodov. V tem oziru se zlasti odlikuje paviljon sovjetske Rusije s svojo ekstravaganco in ekscentrično arhitekturo, ki očividno kazeta politične tendence. Kakor se vidi, niso sovjeti zamudili prilike, da bi tudi te čisto mednarodne umetniške manifestacije ne izrabljali za cilje svoje propagande. Zato se ni čuditi, da je sinatral francoski minister prosvete in umetnosti de Monzie za potrebno, da ob otvoritvi sovjetskega paviljona s posebnim povdarmom naglašajo, da francoska vlada ne bo dopuščala nobene take propagande.

Ko že govorimo o sovjetskem paviljonu, ki tvori s svojo rdečo zastavo z boljševiškim emblemi, s svojimi štirimi ogromnimi črkami SRSS in vso svojo konstrukcijo kurioznost svoje vrste na pariški razstavi, je treba v zvezi z njim ugotoviti tudi vlezanimitvo podrobnost. V umetniško književnem oddelku tega paviljona je sovjetska delegacija na izložbi med drugimi grafičnimi umetniškimi in propagandističnimi knjigami in časopisi izložila tudi ilustrirani časopis »Vsesvid«. Leži pred nami številka 2, tega lista z dne 1. februarja t. l. Na drugi strani tega časopisa z rdečimi platnicami in Leninovo glavo se nahaja velika Radičeva slika z njegovega zadnjega shoda v Zagrebu in pod to sliko se nahaja napis: »Radič, predsednik Hrvatske seljaške republikanske stranke.« Bela vlada v Jugoslaviji obožuje potom provokacij Radičeve veleizdaje.

Naš paviljon zavzema nesporno na izložbi dostojno mesto za našo kraljevino. V centru razstave na desni obali Seine stoji tik pri »Grand Paleju«, pri paviljonu generalnega komisarja, na drugi strani pa takoj za italijanskim in sovjetskim paviljonom. Razen tega ima naša kraljevina lepa mesta in dosti prostora še v veliki palači na Esplanadi invalidov.

Ne glede na slog in arhitekturo paviljona, ki je izdelan po načrtih g. Hribarja, profesorja arhitekture v Zagrebu, in ki je popolnoma upravičenih razlogov popolnoma ne zadovoljuje, nosi naš paviljon, kar se tiče razstavljenih predmetov, nedvomno čisto jugoslovensko obelodžje. Brez vsake posebne skrupuliznosti so bili sprejeti na razstavo umetniški predmeti vsakega dela našega naroda in sicer po oceni strokovnega odbora. Razstavljeno so skupaj v odgovarjajoči harmoniji, da ima tako vsak posebnost našega paviljona in naših oddelkov na izložbi takoj pred sabo kot eno celino vse izložbene predmete moderne dekorativne umetnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Slovenska dekorativna umetnost je odlično zastopana v tem paviljonu naše kraljevine. O vseh izložbenih predmetih je predhodno izrekel svoje mnenje odbor v Ljubljani, v katerem so bili gospodje: načelnik dr. Marn, dr. Ples, tajnik Trg. in obrt. zbornice, prof. Otton Grebenc, slikar Fran Tratnik in ravnatelj zavoda za žensko domačo obrt Božo Radič.

Med razstavljenimi slovenskimi proizvodi so bili ob otvoritvi paviljona in ostalih naših sekcij predmet posebne pozornosti te-le razstavljene stvari:

1. V paviljonu: narodna velikončna iajca Boža Radiča, doza iz žolte granaganca usnja, delo ateljeja arhitekta Josipa Plečnika, grafična dela umetnikov Smrekarja, Gasparija, Jakca in obih bratov Kralj, več broderij ljubljanske centralnega zavoda za žensko domačo obrt, igralne karte jugoslovenske tvornice kart v Ljubljani, izdelane po načrtih slikarja Hinka Smrekarja.

2. V Grand Paleju: puške puškarske šole v Kranju, ženske toalete, perilo, posteljne opreme, ki so jih razstavile tvrdke Sarc, Lapajne, Alešovec iz Ljubljane, spalna slovenska dekliska soba iz javorovega lesa, delo Obrtne šole v Ljubljani po načrtih prof. Ottona Grebenc; v drugem delu naše sekcije v Grand Paleju vzbujajo pažnjo umetniško izdelani predmeti petarske zadruge v Strnišču pri Ptiju, več umetniško izvršenih vezenin Srednje tehnične šole v Ljubljani in umetniški lesorezi Frana Kralja.

3. Na Esplanadi invalidov zavzemajo v našem arhitektonskem oddelku lepo mesto in se posebno odlikujejo reliefi akademskega kiparja A. Dolinara, model zgradba Zadržne gospodarske banke v Ljubljani po načrtih arhitekta Vurnika, model poslopja Sokolskega doma v Ljubljani, (po načrtih prof. Vurnika), detail slovenske hiše po načrtih ing. Horvata, umetniško predstavljen del slovenske kmečke hiše po načrtu arhitekta Kregarja in detail notranje arhitekture slovenske hiše po načrtu prof. Ottona Grebenc.

V našem gledališkem oddelku v Grand Paleju je izmed slovenskih stvari izložen načrt A. Bučika za Ottona Zupančičevo dramo »Veronika Deseniška«, dalje Kregarjev načrt za dekorativni balet »Smrtina tarantela« in Vavpotičeva načrt za dramo »Smrt majke Jugovica«.

Otvoritev našega paviljona in vseh naših sekcij se je izvršila, kakor je znano, 16. t. m. Tej svečanosti so v imenu francoske vlade prisostvovali minister

prosvete de Monzie, minister trgovine in industrije Chaumet in senator David, generalni razstavni komisar. Našo vlado je zastopal trgovski minister Griso-gono. Svečanosti ovoritvi našega paviljona je prisostvovalo tudi veliko število uglednih francoskih politikov in prijateljev našega naroda in naše države, med njimi predvsem slavni francoski maršal in naš vojvoda d'Esperay. Pri otvoritvi so vsi govorniki, francoski ministri de Manzie in Chaumet, naš minister Griso-gono in naš poslanik dr. Spalajkovič posebno naglašali nerazrušno čvrste veze prijateljstva, ki vežejo Francijo in Jugoslavijo, katere vezi bo jugoslovenska udeležba na razstavi v Parizu samo še učvrstila.

St. Cirkovič.

Lepo delo francoskega slavista

Pariški »Institut d'études slaves« je pri E. Championu (5, quai Malaquais, Paris) pravkar dal na svetlo krasen Atlas linguistique, jezikovni zemljevid za proučevanje slovenske dvojine. Pisec tega habilitačnega dela je znani nam Lucien Tesnière, ki je bil nekaj let profesor za francosko in na ljubljanskem vseučilišču in ki je danes »maître de conférences« modroslovnega oddelka v strasburški univerzi, kjer predava predvsem o ruščini. Strojno poročilo o tem spisu prepuščam vašemu očesu. Omeniti hočem samo nekaj vna-jnosti. Publikacija ima tri dele: 39 strani uvoda, 70 zemljevidov za razne primere slovenske duala po vzgledu znamenitega Gilliéronovega lingvističnega atlanta, in 6 strani opazk in dodatkov.

V uvodu je avtor razložil smoter svojega dela, geografsko metodo jezikovnega raziskovanja, določitev vprašani, ki jih je zastavil različnim sobesednikom iz vseli pokrajin slovenskega ozemlja. Tako je bilo med njegovimi izveštili 24 dijakov in eden učiteljski, 14 profesorjev, 8 učiteljev, 2 uradnika, eden književnik (O. Zupančič), skoro vsi sinovi kmetijskih roditeljev. Med nadaljnjimi informatorji vidim: 6 hlapcev in natakarc, 5 krčmarjev in gostilničarjev, 5 trgovcev, 2 čevljarja, po enega mizarja, urarja, sodarja, logarja, drvarja, vratarja itd. Pri svojih izletih je g. Tesnière doživel večkrat kako smešno: nekje sta se mati in hči hudo pričkali, kaj se li reče »dve svinji« ali »dve svinje«. Na-ko dobro je umel naš jezik, se vidi iz dogodbice na Jezerskem. Naletel je na dečka in poizvedoval: »Koliko si pa star?« — »Enajst let.« — »Kako pa se pišeš?« — »Tepina.« — »A si že bil tepen?« — »Joj, večkrat, pa kokoli.« — »Kdo te je pa tepel?« — »Ača« (oče). — »Zakaj pa?« — »Ke sem se vaču (potepal)«. — Nekoč mi je pravil g. profesor dogodbico iz koroške gostilne, kjer je obedoval na svojem jezikoslovnem potovanju. Vstopi gost in bi rad kaj za pod zob. Mati županja odgovori, da imajo »blee«, t. j. drobovino. Prišlec sicer ne razume, a vendar naroči to jed, ker je bil gladen. Ko je spravil dar božji iz krožnika, se krčmarica šopirno postavi predenj, vpre roki v bok in zadovoljno vpraša: »No, ali so vam dopadli naši blei?« — Mamica, prav dobri so bili. Če pa hočete, da bodo drugič še boljši, denite blee posebej, dreje pa posebej.

Upam, da mi segavi slavist ne zameri le prostodušnost. Drugač ne misel nameraval, kakor opozoriti na silnaji naš njegovega neumornega napora. Kar tudi nestrokovna njaka pri tej stvari veseli, je lepa oblika in skrbna korektura pri tako zamotanem črkopisu. Edina nedostata malenkost, ki sem jo zazpal, je na str. 11, kjer stoji vrstica 348 pred 383, tako da francoski prevod ob strani ni točen.

A. D.

Pevski zbor »Glasbene Matice«

(Občni zbor.)

Snoči ob 20. se je vršil v društvenih prostorih Glasbene Matice občni zbor pev-skega zbora Glasbene Matice. Ob številni navzočnosti članstva je predsednik g. Silvin Pečenko otvoril zborovanje. Po uvodnih pozdravnih formalnostih je na kratko očrtal delovanje in poslovanje pev-skega zbora v preteklem poslovnem letu, poudarjajoč, da je bilo delovanje na zmal nekoliko šibkejšo, tem intenzivnejše pa je bilo notranje delo. Preteklo leto lahko imenuje uvodno leto v novo razdobje. Zbor sam je bil sprva nestalen, članstvo je kolebalo semtertja, kasneje so se razmere ustalile tako, da je zbor oba koncerta v dobri formi častno izvedel. Med letom je ostadel društveni predsednik g. Skalar, kateremu izreka zahvalo za njegovo vzorno, požrtvovalno delovanje.

Obširno tajniško poročilo je podal gosp. Vovk, uvodoma naglašajoč, da kakor pri posamičnih, tako tudi pri društvenih ne more biti toliko merodajna zunanja forma, temveč kolikortoliko notranja vrednost dela. Glede zunanjih prireditev je v preteklem letu ugotoviti minus napram prireditvam v preteklem letu. Zbor, ki je deloval zelo marljivo, je kljub hudi krizi, ki jo je imel prestopiti, pokazal veliko življensko energijo. V preteklem letu je imelo društvo 18 sebor in tri sestanke, pevskih vaj je bilo 73. Zbor šteje 45 moških in 55 ženskih članov. Pevski zbor Glasbene Matice je imel tri večje prireditve: dne 4. februarja vokalni koncert, 18. maja so se izvajali »Blagie« v Unioni, 4. junija pa v franciskanski cerkvi. Koncertna turneja na Poljsko se je morala odgoditi, prvi koncert pa prireditvi Glasbena Matice prihodnjo sezono v Zagrebu. Dalje je pevski zbor sodeloval pri raznih svečanostih, prireditvah, pogrebih in zabavah, imel pa je tudi več internih prireditev. Po delegatih je bilo društvo zastopano pri proslavah obletnic raznih pevskih društev. Iz blagajniškega poročila g. Lasbacherja je razvidno, da je finančno stanje društva ugodno. Revizor g. Markl je nato izjavil, da so knjige in blagajna v redu in je na njegov predlog občni zbor podelil odboru absolutorij, g. Lasbacherju pa je bila izrečena posebna zahvala. Statistiko ar-

NIKO:

Zaupno zrimo v zarje Vidove!

Priznavaš, brat, ko vernik v naše Trojstvo, Trojico sveto, zraslo v eden rod? Mrzi razdor, kjuvesti zlobno plod, mrzi ogašno kajno ubojstvo?

Ne toži na nestogo! Vidov den, slovesni praznik upanja in nade, pečat je narodne združitve mlade, spomin stoletnih robstva krutih ran.

Ko dvom meglen zastira nam oči, ko črn obup podira nam moči, ostane ta zavest: o svetem Vidu, drugovi, skozi noč se vidi.

Ta dan je kres do višnjih nebes, Ta mavrica z obzorja je v obzorje: preskoči gladno brezno, reko, les, pa speja vzhod z zapadom dež pogorja.

Ta dan je most, razpet iz veka v vek, začena se pri kosovskih nezdobi; današnji čas mu tvori drugi breg: od suženjstva na ravno gre k svobodi.

Ta den pomenja hleb, čaroben in tajinstven, voljan, če ga pokuša rod edinstven; če pa sovraž ga vzame, se zgosti, da trši je od kamna in kosti.

Ta den pomenja strnjeno življenje, življenje bratov treh pod krovom enim, poziv prek mej vsem neosvojenim: končano skoro vaše bo trpljenje!

Je li slučaj, ob brate vi, kdo ve, da praznik ta najdaljši so danovi, da praznik naš najkrajši so mrakov? Zaupna zrimo v zarje Vidove!

* Bajka pripoveduje, da je kruh, pušče, na Kosovem, postal pod turškim zobom kremen in da se je na dan osvete omehčal.

Išča je podal g. Cerar. Poleg velikega števila not ima društvo v zalogi tudi 988 partitur. Za tem se je razpravljal o raznih važnih društvenih zadevah, predvsem o založbi pevskih vadic, nato pa je odbor imenoval za častne člane sledeče mariljve in vsrpane pevce in pevke: g. dr. Janka Žirovnika, go. Klementina Hrovatinova, go. Danilo Pavšičevo, g. Karla Lasbacherja in g. Vinka Stegnarja. Nato so se razmotrivala razna vprašanja, zadevajoča interne društvene zadeve, poleg tega pa je bil sprejet predlog, da je pevovodja zbora tudi član artistskega odbora z glasovalno pravico. Pri sledenih volitvah je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik Silvin Pečenko, tajnik Jakob Grčar, blagajnik Karel Lasbacher, arhivar Josip Cerar, preglednik Ivan Konte in Josip Prunk, načelnik Ivo Peruzzi, načelnica Klementina Hrovatinova.

Najlepši spomenik kralja Petra I. v naši državi

V novi Bosanski ulici v Velikem Beču, Kereku dela znani kipar Rudolf Valdec že nad 18 mesecev v svojem ateljeju na spomeniku kralja Petra I. Osvoboditelja. Spomenik bo odkrit na Vidovdan 1. 1926. Valdec je med 24 tekmovalci, ki so odboru za dvig spomenika predložili svoja dela, prejel prvo nagrado. Odbor je sprejel enega od treh njegovih projektov, moti: Dokončal sem, osvobodil sem narod svoj, a sedaj dajem svoj meč v nožnico. Načrt, za katerega se je odbor odločil, predstavlja kralja v ornatu s plaščem (kopija originalnega plašča). Jezdi na konju ter zatika meč v nožnico. Okoli vratu mu visi Lazarjev red. Konj je v lahnem koraku. Višina spomenika od kraljeve glave do konjskega kopita znaša 4 metre, višina podstavka zopet 4 metre. Na zadnji strani fundamenta bo postavljen relief, predstavljajoč kralja Petra, ki po kronanju v povorki jaše po Trnoplju. Je to simbol trumfna, kakor Kristova svetna nedelja. Kralj ima na sebi zopet krasni ornat, na glavi krono, v roki ježlo in jabolko, poleg njega se izrazito odražata dva gardista, od katerih eden nosi meč, drugi steg. Na levi in na desni strani kralja je zbrana množica naroda. Na sprednji strani podstavka se nahaja drug relief, simbol najtežjega ali tudi največjega: ga trenutka njegovega vladanja: kralj na poti skozi Albanijo. Slika je zasnovana pod visom velikega petka. Kralj je globoko sklonjen, sklenjenju rok sedi na topovskem vozu, ki ga vlečejo štirje volji. Kar posebej to vpadla v oči, je dejstvo, da je avtorju reliefu uspelo poudariti potrebne grozne efekte, dasti se ni posluževal trupel ali groznih prizorov, temveč je strahoto albanske Golgotte povdaril s tem, da volf vlečejo voz skozi globoko albansko blato, zadaj pa ostajajo številni drugi zlomljeni vozovi in njih ostanki. Kralja na težki poti spremljajo žene, deca in starčki, mladi junaki pa se trudijo dvigati voz iz blata. Pozorja je videti, kako se zbirajo gavranji, požrešno prežeči na one, ki so zaostali. Na spomeniku bosta dva napis, prvi, ki smo ga omenili zgoraj, drugi v staroslovensščini pa se bo glasil: »Kralju Petru Pervomu, zahvalni narod svojemu osvoboditelju«.

Umetnik Rudolf Valdec bo glasom na tečaj prejel za svoje delo 1.100.000 Din. Medtem ima samo za litje v bron plačati 450.000 Din, za podstavek iz granita, na katerem bo spomenik stal, mora plačati 400.000 Din. modeli in priprave so dosedaj veljali 200.000 Din. Vse to skupaj znaša 1.050.000 Din. Dalje ima kipar stroške za razne nepredvidene malenkosti, tako, da mu bo končno za ogromno, dve leti trajajoče delo ostalo komaj 50.000 Din. Ta vsota ni kakor ni zadostna nagrada človeku, ki ima poleg svojega dela tudi nedvomno zaslu-go, da je izdelal dosedaj najboljši, zares dostojen spomenik kralja Osvoboditelja. Upati je, da bo odbor vsekakor povečal vsoto, določeno za spomenik, da takoj umetnik dobi dostojno nagrado za svoj nesebično rodoljubno delo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. junija 1925.

Nekoč in sedaj

V življenju toliko slavljeni, po smrti toliko klevetani dr. Janez Bleiweis velja danes za moža skrajno ozkega obzora. Njegova borba proti napredni stranki upravičuje to naziranje, ki je zlasti v literarnih in kulturnih vprašanjih brezdvomno. In vendar se nam zdi vredno, opozoriti na to, da je imel isti dr. Bleiweis v najtežjih časih narodnega suženjstva in vprašanj, ki so postala aktualna še le v naših časih, daleko pametnejše nazore, kakor jih imajo danes oskosrčni in kratkovidni voditelji klerikalne stranke, katere oče je bil pokojni dr. Bleiweis.

Klerikalna revija »Čas«, letnik VIII. 1914. je na strani 126 in sl. priobčila »Pismo iz Bleiweisove dobe«. (Matevžu Hladniku, sotrudniku Novic.) Tu je par privatnih pisem Bleiweisovih, torej listin, iz katerih odseva njegovo mišljenje in prepričanje. Pisane so seveda brez najmanjše slutnje, da bi se kdaj objavile in torej tudi niso imele nobenega namena, da bi izražale v kakoršnekoli oziru take ideje, ki bi mu lahko kdaj donesle slavo ali korist. V enem izmed teh listov z dne 26. febr. 1860. piše dobesedno: Tudi jaz sem trdne misli, da za slovenščino in pisatelje, ki hočejo kdaj s svojimi knjigami brez denarne škode izhajati, ni druge pomoči, kakor da se izcimijo za jugoslovenske dežele eden edini književni jezik. Da ne bodo jutri ali čez 14 dni, je gotovo; tudi nobeden se ne vé, kako se bo prav za prav ta stvar mogla dognati, — ali Nemci, Italijani, Francozi in drugi narodi, ki imajo podnarečij še več kot mi Jugoslovani, so dosegli edinstvo književnega jezika, zakaj bi tudi za nas to ne bilo mogoče? Ideja pa ni, ravno glede na druge narode, prazna utopija, zato je ne smemo krizati ali zasmehovati. Mi Slovenci gledamo po svetu le prerači po ozki in svoja sjanovanja. ... Edina abeceda utegne nekoč biti le cirilica. ...

Torej dr. Bleiweis je v času, ko je bila slovenščina brez vsake veljave v šolah in uradih, ko se je bilo treba boriti za dvojezične poštne pečate in stacijske napise, — imel že široko jugoslovensko obzorje in protokoval je cirilici, da postane edino jugoslovensko pismo, — a njegov naslednik kot voditelj klerikalne slovenske stranke sedaj po 65 letih, ko vlada slovenščina v vsem našem javnem in zasebnem življenju, ko imamo celo že slovensko univerzo, ko smo združeni z brati Srbi in Hrvati v lastno svobodno državo in rešeni tujeja jarma, — ta naslednik v tem nenadejanem napredku slov. življa še vedno zre skozi ozko lino svojega vaškega zvonika in hoče imeti svoj zaplankani samoslovenski svet, ta naslednik sovraži cirilico in trga cirilske napise celo v jugoslovenski prestolici, v Beogradu raz vrti svojega kluba!

Kdo je večji oskosrčnej, kdo bolj kratkoviden, neuvideven in okostenel politik — v času robstva živeči dr. Bleiweis s svojim krepkim zaupanjem v jugoslovensko bodočnost, ali v dobi vstajanja, osvoboditve in ujednjenja živeči dr. Korošec, ki bi se danes raje pristavil svoj pisrček k nemški in avstrijski žerjavici, kakor da živi v svobodni svoji državi, kjer ima primerno svojo veljavo tudi slovensko pravoslavlje?!

Kaj je s »Slovensko Matico«? Ugleden rodoljub nam piše: Usoda »Slovenske Matic« med vojno je znana. Z največjim trudom se je doseglo, da niso avstrijske oblasti razpustile društva in zaplenile njegovega imetja. Po prevratu smo menili, da je napočila zlata doba za »Slovensko Matico«, zlasti ko so njeno upravo prevzeli po večini naši najuglednejši književniki in kulturni delavci. Toda motili smo se. »Slovenska Matica« je zaspala in že par let ni dala od sebe nobenega znaka življenja. Nobenega občnega zbora ni več in zdi se, da tudi odbor nima nobenih sej več? »Slovenska Matica« je, kakor da bi bila umrla. Kaj pomenja to, ali naj tako neslavno završi svoje življenje naš nekdanji prvi kulturni zavod? Zahtevamo, da se skliče čim najprej občni zbor, kjer naj uprava položi račune o svojem večletnem delovanju, oziroma nedelovanju. Kje so »Matičine« knjižne zaloge? Ali je res, da je odbor že pred leti vse te zaloge prodal za smešno nizko ceno neki knjigarni, ki sedaj črpa iz nje mase dobicke? Slovenska javnost, ki ji je bila »Slovenska Matica« vsikdar kakor punčica v očesu, ima pravico izvedeti, kakšna je usoda tega zavoda, za to želi, da se ji natoči čisto vino. Mrtvilo, ki je zavladalo v »Slovenski Matici«, mo ra nehati!

V slučaju okuženja neobhodno potreben.

Nova uprava ljubljanske univerze. Za leto 1925/26 je ljubljanska univerza izvolila po univerzitetno upravo: dr. Leonid Pitamic rektor, dr. Niko Radojčić, dekan filozofske fakultete, dr. Metod Dolenc, dekan juridične fakultete, dr. Milan Vidmar, dekan tehnične fakultete, dr. Alfred Šerko, dekan medicinske fakultete in dr. Lam-

bert Ehrlich, dekan teološke fakultete.

Romunska kraljevska dvojica na Bledu. Romunski kralj Ferdinand in kraljica Marija sta danes zjutraj ob 5.17 prispela v Ljubljano s posebnim, zelo razkošno opremljenim vlakom. Romunska kraljevska dvojica je nadalejevala nato vožnjo proti Bledu ob 7.40, kamor je prispela danes ob 9. dopoldne. Na kolodvoru ni bilo oficijelnega sprejema. Zbranih je bilo več vojaških in civilnih funkcionarjev, med drugimi policijski ravnatelj dr. Gustin.

Položaj Slovenaca pod Avstrijo i položaj Nemaca u kraljevini SHS. Izšla je ta brošura v srbsčini in cirilici. Napisal jo je Carinthiacus. Izdal jo je manjšinski institut v Ljubljani. Pisec obširno razpravlja o naših solah na Koroskem, o naših družtvih in o stanju našega življa in primerja položaj koroških Slovencev s položajem nemškega življa v Jugoslaviji. S statističnimi podatki dokazuje, da je položaj Nemcev v Jugoslaviji v primeri z onim naših rojakov na Koroskem naravnost zavidanja vreden. Le en mal primer: v Jugoslaviji izhaja 25 nemških listov, v Avstriji pa edin »Koroški Slovenec«, ki pa se tiska na Dunaju, ker bi ga v Celovcu takoj zadušili. Brošura je tiskana v »Kotliški«, pardom v »Jugoslavanski tiskarni« v Ljubljani, kakor rečeno v srbsčini in cirilici. Klerikalna gospoda torej ne sovraži srbsčine in cirilice, ako se da pri tem kaj zaslužiti.

so najboljši in najcenejši kajti trpežnost enega para nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“ je ista kot trpežnost štirih drugih parov. Kupite in preverite se!

Velik uspeh slovenske umetnice. Na zagrebškem Narodnem gledališču so dne 24. t. m. vprizorili Bernard Shawovo dramo »Sveta Ivana«. — Naslovno vlogo je igrala mlada slovenska umetnica gđ. Vika Podgorska. Dosegla je s svojo igro naravnost sijajen uspeh. »Obzorje« kritik Lunaček piše o nji: »Natlajeno polno gledališče je ostalo kljub dolgem trajanju te premiere do konca, da vidi kreacijo gđ. Vike Podgorske, s katero je snoči naravnost kraljala svojo umetnost. Danes po tej kreaciji gotovo ni nikogar, ki bi si upal temno ugovarjati. Bila je to kreacija, ki jo redko zremo na naši pozornici. In ta mala slovenska Ivanka je postala v nekem oziru tudi »Jes anna d'Arc« za ves naš dramski ansamble. Ona je s svojim srčnim, iskrenim in prepričalnim tonom razburkala in pobudila notranjost vseh ostalih. Potegnili jih je za sabo s svojim srecem, prijemajoč jih za srce no bilo. Igralci so bili v njeni bližini resnana njene igre in začuli so v sebi tisti svoj pravi glas, s katerim morejo in morajo predstavljati najmanjšega človeka tudi v najneznamnejši sceni z večjo umetniško in igralno močjo, kakor da igrajo naslovno vlogo brez notranje resonance velikega umotvora. — Gđ. Podgorska, rodom Goricanca, je pričela svojo umetniško kariero v Mariboru Tu jo je odkril naš Hinko Nučič in jo vzel sabo v Zagreb. Tu se je razvila v eno najboljših igralk, kar izpričujejo kritike vseh zagrebških listov.

Vida Jerajeva, roj. Franjica Vovkova, jubilarntinja. Svoje pisateljsko delovanje je začela v »Vesni« pod pseudonimom »Radica Bleška« ter v tržaški »Slovenici« pod imenom »Vida«. Po par letih učiteljavanja se je poročila z znanim višimlinoštem dvor. opere, sedanjem kapelnikom in ustanoviteljem otroškega orkestra, gosp. Karlom Jerajem. Do prevrata je živela na Dunaju. »Ljubljanski Zvon« in »Domači Prijatelj« sta tekoma let priobčila prav veliko število njenih, večinoma lirskih pesmi. Zbornica njenih »Pesmi« je izšla leta 1908. Leta 1921. je izdala knjigo za deca »Ljubljane čez poljane«, te priproste pesmi, ce so se ji kot dobri materi in zato poznavalki otroške duše prav posebno posrečile. Tudi »Slovenska Matica« je izdala pred kratkim zbirko njenih ljubezljivih otroških pesmi. Danes je sotrudnica »Ljubljanskega Zvona« in tržaškega »Ženskega Sveta«. — Na mnogo leta!

Izlet na mednarodno razstavo dekorativnih umetnosti v Pariz, ki ga priredi potovalna pisarna »Vera« v Ljubljani, Aleksandrova 8, se vrši 28. julija t. l. z brzim vlakom sem in tja v II. ali III. razredu preko Jesenic-Podrožice-Buchs-Sargans-Zürich-Brugg-Basel. Potovanje traja 10 dni. Potni list si mora vsak sam preskrbeti; potrebne inozemske vizume preskrbi »Vera«. Potni načrt dob vsak prijaviteljec pravočasno. Stroški za vožnjo, prenočišče, hrano in vodstvo znašajo: vožnja v II. razredu Din 3.300., v III. razredu Din 2600.—. Prijave sprejema »Vera« do vključno 12. julija, kamor naj se obenem pošlje prvi obrok v znesku Din 1300.—. Izven Ljubljane bivaloči udeleženci morajo sami kupiti do državne meje Jesenice-Podrožice cel vzorni listek, ki bo veljal za brezplačni povratek na vstopno postajo. Pismenim prijaviteljem naj se priloži Din 5.— (tudi v znanokah).

Osnovna šola v Št. Vidu nad Ljubljano praznuje Vidovo dne 27. t. m. z igro »Kralj Matjaž«. Za starše in občinstvo se ponovljuje v nedeljo 28. t. m. ob 4. dopoldne, v ponedeljek 29. t. m. ob 4. dopoldne. 1305/n

Vidovdanska proslava na Viču. V soboto, dne 27. t. m. ob 18. priredi viška

Ko bo vročina

na višku imetje pripravljeno obleko iz soliveta in krasnega

»TROPICAL« angloskega sukna. Najpripravnější novost za gospode. Liste! in platno razv. barv v bogati zalogi.

Drago Schwab, Ljubljana.

Šolska mladina pravilčno predstavo »Trnjulčica« s petjem v 5. slikah. Na vzporedju je tudi petje šol. mladine in govor o pomenu Vidovega dne. Sobotna predstava je samo zamladino. — V nedeljo, dne 28. t. m. ob 20. uri zvečer se isto ponovi za odrasle. Sodeluje še pevski odsek »Olepevalnega društva« v Rož. dolini. Vsi prijatelji mladine vljudno vabljeni! 1300/n

Dr. Volavšek ne ordinira do 15. julija.

Sokolsko društvo Ig priredi dne 5. julija javno telovadbo z veliko vrtno veselico na prostoru br. Grbec. Vljudno vabimo vsa sosednja bratska društva ter cenjeno občinstvo, da pohite v nedeljo vsi na Ig, kjer bo mnogo veselja in zabave. — Bratsi zdravo. Odbor. 1301/n

Orjuna Vič — Glince naznanja, da priredi 2. avgusta t. l. veselico ter naproša ostala društva, da upoštevajo ta dan ter svoje prireditve, kolikor mogoče preložijo. 1299/n

Maturanti goriške gimnazije iz leta 1915 (razrednik g. Khar) praznujemo desetletnico mature dne 28. t. m. v Boh. Bistrici. Prosimo vse tovariše, da se sestanek sigurno udeležijo. Iz Ljubljane se odpravljamo v nedeljo dne 28. junija t. l. ob 5.22 zjutraj.

Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani. Z ozirom na naš včerajšnji članek se opozarjajo vsi obrtniki in trgovci, da morajo prijaviti do 4. julija 1925 svoje delavce in nameščence v vrsto sestave volilnih imenikov. Za izvršitev volitev v obrtno sodišče v Ljubljani je pristojen mestni magistrat le za one delodajalce, ki imajo svoje obrate dejanske v Ljubljani. Delavce in nameščence podjetij, ki se nahajajo v ljubljanski okolici, je treba prijaviti pri pristojnem županstvu.

Vremenska napoved. Vremenske opazovalnice napovedujejo za nedeljo: suho, večinoma jasno, toplo vreme. Pri nas stoji barometer, dasi kaže tendenco za dvigjanje, še preči nizko. Tudi po vsi ostali Evropi so imeli večinoma oblačno vreme, v Odesi so imeli meglo, v Parizu dež, jasno pa je bilo edino v Brnu. V Trstu, Celovcu in Salzburgu je deževalo. Najvišjo temperaturo so imeli v Firenci 26°, najnižjo pa v Londonu 11°. V Trstu so imeli 15°, v Gradcu in na Dunaju 13°.

Na Šentvidski gori ponovi tamošnji dramatični krožek 29. t. m. Finžgarjevo dramo »Divji lovec« in šaljivi prizor »Junaki«.

Ogromen posej Karlovič Varov. Od 1. januarja do 24. junija t. l. je bilo v Karlovičih Varih 26.489 kopalskih gostov, to je za 9322 več nego v isti dobi lanskega leta.

Izlet na Krtno. Brdo pri Lukovici. Dolenje, Roza, Radomlje in Jarše priredi društvo »Soča« v nedeljo dne 5. julija v posledku predavanja, ki ga je imel preteklo sezono dr. Andrejka o teh krajihi. Odhod ob 5.15 s kamniškimi vlakom do Domžal, povratek v Ljubljano ob 22. Odmori v Krtni, Lukovici (kosilo) in Dolenjah. Prijatelji društva iz teh krajev dobro došli. Izletniki naj se javijo do četrtika prih. tedna pri društvenem blaginiku g. Sfiligoju, Gledališka 7/III, da pravočasno naroči v Lukovici število kosil.

Koče SPD. SPD javlja, da so od 27. junija naprej vse njegove koče otvorene in oskrbovane, med temi zasila koča na Kravcu. Hotel Zlatorog ob Bohinjskem jezeru ima z avtomobilusom dnevno trikrat zvezo iz postaje Bistrica — Bohinjsko jezero. Slap »Savice« je sedaj veličasten, ker se v gorah sneg taja. Kdor se za to naravno krasoto zanima, naj pohiti k njemu. Hotel Zlatorog je ves prenovljen, postrežba je prvovrstna. Člani SPD plačujejo v dependanci iste cene za prenočišče kakor v planinskih kočah. Tudi veliko skupno ležišče, ločeno za dame in gospode, je tam turistom na razpolago.

Cerkveni rop v Šmihelu. Prijatelj našega lista nam poroča: Pravkar doznajem, da so orožniki že zasačili in spravili pod ključ cerkvene roparije. Našli so tudi ciborij in monstranco.

Iz Zirov. V nedeljo, dne 14. junija smo praznovali zaključek čevlji. prikroj. tečaja, ki se je vršil pod neumornim vodstvom strokovnega učitelja g. Ljubomira Stefanoviča v čevljarški gosp. zadruzi na Dobračevci pri Zireh. O razstavljenih izdelkih udeležencev so se tukajšnji strokovnjaki zelo pohvalno izrazili. Na splošno želijo je imel g. Ljubomir Stefanović tudi predavanje o najnovejši iznajdbi na čevljarstvu polju o patentu »Novo« in njegovi uporabi. Za predavanje in njegovo požitljivost so se strok. učitelju udeleženci osebno zahvalili. Nadalje je pripravil ustanovitev strokovnega kluba, knjižnice in čitalnice. Pozival je navzoče k sodelovanju na polju čevljarstva ter povdarjal blagohotno naklonjenost vodstva urada za pospeševanje obrti v Ljubljani. Povdarjati bi bilo veliko važnost ustanovitve strokovnega kluba, ki bi z nadaljnjim predavanjem in debatami večeri poglajljal strokovno znanje tukajšnjih čevljarjev ter s tem ugodno uplival na gospodarski razvoj in socialen napredek tukajšnjih prebivalcev, katerih 1/3 je navezana na obstoj in napredek čevljarške obrti. Posebno občutimo to ob tel. strašni katastrofi, ki je uničila skoro vso setev cele žirovske doline.

Plaš Hasana paše. Dobili smo iz Velike Kikinde to-le pismo: V Vašem listu z dne 23. junija t. l. sem čital med drugim v notici »Izlet na Turjak« tudi to, da je mašni plašč, ki je bil narejen iz dragocenege zlatega plašča Hasana paše, leta 1905 izginil s Turjaka. Pisatelj te notice je v velikih zmoti. Jaz kot star Ljubljane se do-

broj spominjam, da je bil ta plašč vedno in je še shranjen v ljubljanski stolni cerkvi in da duhovnik vsako leto samo enkrat bere mašo v njem in to na sv. Ahacija dan ob devetih predpoldne. Samo enkrat je bila izjema in to v času, ko je bil še pokojni novomeški prošt dr. Elbert stolni kanonik v Ljubljani. On si je enkrat na ta dan dovolil, da je tudi on ob sedmih zjutraj bral mašo v tem plašču. Pred 30 leti, ko sem bil star 20 let in se silno zanimal za take stvari, sem prošil pokojnega cerkovnika Jurija v stolni cerkvi, da mi pokaže plašč v zakristiji od blizu, kar je tudi radevoljno storil. Videl sem že takrat, da je razpada. — Da se v Raščici vidi hiša, v kateri se je rodil Primož Trubar, ni točno, saj pač danes nihče ne more dokazati, v kateri hiši se je pravzaprav rodil Primož Trubar. Samo domneva se, da se je rodil v dotični hiši, dokazano pa to ni. — Kapetan Josip Altman, Vel. Kikinda, Banat.

Znžanje obrestne mere. Denarni zavodi v Sloveniji (banke, posojilnice in hranilnice) so sporazumno z denarnimi zavodi na Hrvaškem sklenili, da znžajo s 1. julijem obrestno mero za vezane vloge na tekočem računu za 2%. Obenem napovedujejo, da se v doglednem času znžijo obrestna mera tudi za kredite. Baje je v kratkem pričakovati še nadaljno redukcijo obrestne mere.

Logatčane in okličane opozarjamo na koncert pevskega društva »Slavec«, ki se vrši v ponedeljek dne 29. t. m. v dvorani Sokolskega doma v Dolenjem Logatcu. Poleg zborovskih so na programu tudi solistske, klavirske in violinske točke. 1304/n

Veleobrati, trgovci, obrtniki in drugi, za katere velja obrtni red, se opozarjajo, da prigrase mestnemu magistratu svoj obrt ter svoje nameščence za volitev prisodnikov in namestnikov obrtnega sodišča in obrtnih prisodnikov prizivnega sodišča najkasneje do sobote 4. julija 1925. Tiskovine za te prijave se dobe na mestnem magistratu v posvetovalnici, soba št. 22.

S cirkusom je še? Na drugem mestu poročamo, da so v mestu izginili vsi čucki in mucki povodom bivanja cirkusa Kludsky v Ljubljani. Cirkus pa je pritegnil s seboj tudi več Ljubljancev. Med drugim pogrešajo 45letnega Josipa Dovjaka, stanujočega na Glincah. Rekel je, da gre s cirkusom.

Tatinska služkinja. Prijeta je bila neka Cecilija Smeraj, služkinja, osumljena in zasledovana v policijskem dnevniku radi tatvine 4000 Din v restavraciji »Zvezda«.

Hrastniški pralni prašek zastopa dvoje načel: dobro in poceni. 50/L

OBLEKE

kupite najugodnejše pri

JOS. ROJINA

Ljubljana Ogil

Iz Ljubljane.

Razobesite zastave! Državne in narodne zastave razobesi mestna občina na Vidov dan, 28. junija, na svojih poslopih. Magistrat vabi k enaki manifestaciji tudi vse ljubljansko prebivalstvo. Naj ne bo nikogar, ki bi se ne odzval temu pozivu!

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani ima v soboto dne 25. julija ob 9. uri dopoldne v Ljubljani v sejni dvorani mestnega magistrata svoj redni občni zbor.

Ža šentpetrsko žegnanje 1030 bo v gostilni Drašček, Bohoričeva ulica št. 9, koncert priljubljenega šramelkvarteta, na raznju pečen janjec, umetni topovski strel, v mraku pa lep umetniški ogenj. Za kegljavce posebno iznenadenje. V slučaju slabega vremena v vrtne salonu.

Francosko predavanje. Danes, v soboto ob 18. zvečer predava v vseučiliški dvorani g. Ch. Perez, profesor na Sorboni v Parizu, o temi: Les laboratoires maritimes français. Predavanje bo pojasnjevalo 80 skoptičnih slik. Vljudno se vabijo vsi prijatelji francoskega jezika.

Razpisana učiteljska mesta. Na trgovski akademiji v Ljubljani se razpišeta s šolskim letom 1925/26 nastopni učni mesti: 1. suplentsko mesto za komercialne stroke; 2.) profesorsko ali suplentsko mesto za blagovnanstvo in kemijo. — Na tehniški srednji šoli v Ljubljani se razpiše s šolskim letom 1925/26 mesto strokovnega učitelja za zidarje. — Na tehniški srednji šoli v Ljubljani se razpiše s šolskim letom 1925/26 nastopna učna mesta: 1. tri profesorska oziroma suplentska mesta za arhitekturo; 2. dve profesorski oziroma suplentski mesti za strojedelstvo; 3. eno profesorsko ali suplentsko mesto za elektrotehniko. V poštev se jemljejo samo iznenjenci z drugim državnim izpitom ali pa absolvirani študentji tehniške fakultete z daljšo prakso. — Na strokovni šoli za puškarstvo v Kranju se razpiše s l. 1925/26 mesto strokovnega učitelja za izdelavo sprožil. Prošnje, opremljene po členu 12. zakona o civ. uradnikih in ostalih drž. uslužbencah, naj se vlože do dne 5. julija 1925 pri velikem županu ljubljanske oblasti.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbo-rova seja v sredo dne 1. julija 1925 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritrilčno, desno.

Gostje, ki nameravajo posetiti Kopašiča na Jadranu, se opozarjajo, da do-bilo v pisarni »Vera«, Ljubljana, Aleksan-drova 8, točna poljsmisa. Sprejemalo se brezplačno naročila za stanovanja in obzračje. 1302/n

Najnovejše bluze, damske in druge obleke priporoča KRISTOFIĆ — BUČAR.

Iz Maribora.

Prizori v porotni dvorani. »Marburger Ztg.« poroča, da so se v porotni dvorani povodom razprave Zlahtič — Čič odigrali nenavadni prizori iz da noben kino, še manj koncert ali gledališče ni bilo tako obiskano. V gneči je bila vdrta ena šipa, neki dami pa je bil med razpravo s klopi ukraden klobuk.

Težka nesreča. Hlapec Jakob D. zaposlen pri posestniku Tricklu, je prišel pod stroj za košnjo trave, ki ga je silno razmesaril. Težko poškodovanega so pre-peljali v bolnico.

Arheolog v Ptuj. V Ptuj sta prispela znana raziskovalca starin dr. Rudolf Egger, univerzitetni profesor z Dunaja, in dr. Mihael Abramčič, ravnatelj narodnega muzeja v Splitu.

Samomor. V Mihovcih pri Ptuj se je pred dnevi obesil 20letni sin posestnika Vuka. Motiv obupnega dejanja je bila ba-je nesrečna ljubezen.

Prostovoljna dražba

Dne 3. julija od 9. ure dalje se vrši raz-prodaja pohištva (kompletna spalna soba in kuhinja) na Martinovi cesti št. 8 (Pir-natova hiša). Kupci vljudno vabljeni!

Iz Celja.

Vidovdanski parastos. V nedeljo dne 28. t. m. ob 10.30 dopoldne priredi tu-kajšnja pravoslavna cerkvena občina v ve-liki dvorani Narodnega doma parastos v spomin herojev, ki so padli za svobodo in ujednjenje.

Stanovanjsko sodišče v Celju ob-javlja: Na uradni deski v pritličju mestnega magistrata v Celju so navedena vsa sedaj prazna stanovanja. Tam se bodo tudi v bo-doče objavljala vsa prazna stanovanja. Stranke, ki spadajo po zakonu med zašči-tene osebe, se pozivajo, naj do 4. julija v pisarni stanovanjskega sodišča naznani-jo, če se zavzemajo za eno teh stanovanj. Stranke, ki svojih prošelj za nakazilo sta-novanja dosedaj niso obnovile ali spopol-nile po predpisu novega zakona o stano-vanjih, se pozivajo, da to storijo do nave-denega časa, ker bi sicer pri dodelitvi teh stanovanj ne mogle biti upoštevane.

Obrotno — knjigovodstveni tečaj. Pouk v obrtnem knjigovodstvu v Celju se otvori v sredo dne 1. julija. Poučevalo se bo trikrat na teden po 1 in pol ure in sicer vsak ponedeljek, sredo in petek od 7. do pol 9. ure zvečer v 7. razredu starega gim-nazijskega poslopja na Slomškovem trgu. Tečaj priredi urad za pospeševanje obrti.

Tatvine. V noči od 25. na 26. t. m. sta bila ukradena iz pisarne Majdičevega mlina dva pisalna stroja. Za tatovi ni sledu.

Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Križu« na Cankarjevi cesti.

Sodba ljudstva je merodajna za ka-kovost blaga. O »Pekatih« gre glas, da so izborne. Dobe se v mnogih vrstah za juho in prikuho pri vseh trgovcih.

NAROČNIKE V INOZEMSTVU opozarjamo, da se radi povišane pošti-nine s 1. julijem poviša mesečna na-ročnina na »Slovenski Narod« od 30 na 35 Din. Sobotna izdaja celoletno v inozemstvu od 80 na 120 Din. Cenj. naročniki naj pri nakazilu naročnine to blagohotno vpoštevajo. — Uprava »Slo-venskega Naroda«.

Oblastveno koncesijonirana krojna šola židovska 5 — Ljubljana.

2. julija novi krojni tečaj izpopolnjen že z jesenskimi modeli!

Program: Splošno krojno risanje, samostojno šivanje, izdelovanje moških fazon za kostume in plašče. Praktično izrezovanje krojev po vsih žurnalnih in merah, pripravljane za mojstrski izpit. Za krojače pouk v najmodnejšem civil. kroju in uniformah. Ob zaključku sprejeto ali diploma. Učencem, ki ne morejo priti v tečaj, pouk s pošto potom učnih risb. Zun. učencem se preskrbi hrana in stanovanje. Revnejšim tečaj ceneje! — Vpisovanje dnevno! Razpo-šiljanje in izdelovanje vseh vrst krojev!

Šolske objave

Državna trgovska akademija v Ljub-ljani. V I. letnik tega zavnoda se sprejema-jo: 1. dijak(nje) srednjih šol z nižjim te-čajnim izpitom; 2. dijak(nje) meščanskih šol s končnim izpitom. Prednost imajo pri-glašenci(enke), ki se skazejo z dobrim re-dom iz učnega jezika in realnih predme-tov ter dokažejo znanje v modernih jezi-kih. Vpisovanje se vrši 11. in 12. septem-bra t. l. v dopoldanskih in popoldanskih uradnih urah v poslopiu tehniške srednje šole, Aškerčeva ulica 9/II.

Prepirati se, je nepotrebno

ko vendar že vsakdo ve, kako dobro vplivajo »TORO« prsne karamele ne-le proti kašlju, nego tudi proti prehlajenju, hripavosti, katarju ter na prebavo. Prepričevali se za hribozince, bolnike, otroke. S tremi dinarji si priharite marsikaj zdravnika. »TORO« dobite pri vsa-kem trgovcu ali v lekarni.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK. Odgovorni urednik: VLADIMIR KAPUS

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

dne 15. junija 1925.

Aktiva:	
metalna podloga	Din 468.624.176.79
Posojila	1.148.453.152.79
Račun za odkup kronskih novčanic	1.186.367.906.76
Račun začasne zamene	366.018.115.74
Dolg države	2.966.355.034.—
Vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic	2.138.377.163.—
Saldo raznih računov	720.247.441.86
	8.994.442.990.94
Pasiva:	
Glavnica Din 50.000.000 v kovancem zlatu: od te	27.911.600.—
Rezerčni fond	6.222.961.77
Novčani v tečaju	5.732.363.090.—
Državni račun začasne zamene	366.018.115.74
Terjatve države po raznih računih	23.137.420.72
Razne obveznosti	626.378.225.71
Terjatve države za zadolžene domene	2.138.377.163.—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fond	74.034.414.—
	8.994.442.990.94

V metalni podlogi se račun: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za dinar, švicarski in francoski frank za dinar, dinar v kovancem srebru za dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic — za vse bančne dolžnike brez razlike 6% na leto. — Obrestna mera za posojila na zastave 8% na leto.

* * *

Želje in potrebe živinorejcev

Naši kmetiči v hribovitih krajih so uvideli, da je za naše pokrajine najprikladnejša gospodarska panoga živinoreja. Radi terenskih oblik, kemične sestave zemlje in pa vremenskih razmer smo prisiljeni, da se bavimo z živinorejo. S sejanjem žitaric, ki se je zelo razširilo med vojno, ko je bilo splošno pomanjkanje kruha, bomo morali prenehati, kakor, ako kupimo žito, ki ga je v gotovih delih naše države v izobilju, potrošimo zanj manj, kakor, ako žito sami sejemo in žanjemo. V Sremu, Bački, Banatu gnojijo vsakihi šest do sedem let, kar tam rodi zemlja brez vsakoletnega gnojenja, s katerim spravimo pri nas na njive poleg rednih snovi tudi nebroj pleveških semen in moramo poleg tega še čisto pleti, kar seveda mnogo stane. S težkim delom pridelamo v ugodnem slučaju petkratni pridelek, dočim Banatčani z malim trudom pridelajo deset do dvajsetkratno.

Davki seveda so pri nas še večji kot drugod.

Prisiljeni radi omenjenih razmer so pričeli naši kmetje gojiti intenzivnejše živinoreje, in sicer plemensko živino. Za živinorejo pa so potrebni pašniki in planine, ki jih je sicer v naših goratih krajih dovolj, a jih je avstrijska gospoda, ki ni bila posebno naklonjena slovenskemu oratarju, slednjemu odvzela pod različnejšimi pretekami. Za te planine se sedaj borijo naši kmetje z agrarnimi inženjerji in uradniki na čelu, proti organom gosdarske uprave, ki so v svoji preveliki gorečnosti in ljubezni do gozdov precejšnji nasprotniki interesom naših živinorejcev.

Priznavamo, da so gozdovi za nas zelo važni in nam dojak donosa, toda v splošnem imajo največje dohodkov od našega lesa danes posamični, posebno dokler se les neobdelan izvaža iz države,

dočim živi od živinoreje pretežna večina naših kmetovalcev. Vse v pravi meri in vsi bomo zadovoljni! Upajmo, da se to kmalu poleže in zmaga uvidevnost, kakor je v slučaju »Grofove planine«, za doseglo katere so morali Ribinski živinorejci popisati mnogo papirja in jim jo je šele najvišja inštanca privolila, da smejo planino prirediti za pašnik. Nadalje se, da jo plodonosno uporabljajo. Treba je, da se dve stroki, gosdarsko vezano z lesno industrijo, in živinoreja, vezana s planinarstvom, druga drugo podpirata, kakaj obe sta gotovo najvažnejši gospodarski panogi Slovenije.

Pa nas živinorejce zanimajo še razna druga, zelo pereča vprašanja. O prepotrebem zavarovanju živine posebno na planinah se je dokaj pisalo in razpravljalo, pa je, kakor videti, zopet vse zaspalo. Koliko kmetovalcev drži celo leto živino v zaduhlem hlevu, kjer porabi mnogo krme, mesto da bi se živina pasla sama na zdravilnih planinah. In vse to radi tega, ker še ni urejeno zakonito zavarovanje.

Kreditov, dovoljenih za kmetije, bi pri nas ne mogli bolj plodovito nalagati, kakor, ako bi jih uporabljali za živinorejo, posebno za podporo planinarstva.

Kakor čujemo, bo leto v naši državi priredilo ministrstvo poljoprivrede 18 živinskih razstav, a nobene ne v Sloveniji. Zakaj to, ne vemo! Pač pa bo v Ljubljani na letošnjem velesejmu lepa razstava plemenske živine, za katero vlada med kmetiči veliko zanimanje, toda kakor čujemo, primanjkuje najvažnejše — denarja. Gotovo bi bilo zelo potrebno, da ministrstvo poljoprivrede, ki je opustilo za Slovenijo živinsko razstavo, podpre to razstavo na velesejmu vsaj toliko, da se bodo mogle razstavnikom lepe živine izplačati zaslužene premije.

Merodajne kroge in prireditelje pa opozarjamo, naj prirede razstavo tako, da ne bodo pasli oči samo nestrokovnjaki, nego da bo razstava vzpodbujala kmetiče k napredku, merodajne kroge pa k uvidevanju, kako potrebna je za naše pokrajine živinoreja. Pri razdelitvi odlikovanj naj se gleda tudi na to, pod kakimi razmerami je bila živina vzrejena, ali je last posestnika ki goji živino za razstave, ali pa praktične svrhe in ali je živina hlevna ali planinska. Prav priporočljiva bi bila tudi označba, koliko dohodkov nudi to ali ono živinčje, in pa morda tudi razstava mlečnih izdelkov.

III. kongres mednarodne trgovske zbornice

V Bruslju je bil odprt v nedeljo tretji kongres mednarodne trgovske zbornice. To je brez dvoma jedna najznamenitih mednarodnih prireditelj, ki je združila na zborovanje elito vodilnih osebnosti gospodarskega življenja iz nad 20 dežel in predstavlja tako velik del svetovnega gospodarskega mnenja. Nemčija ni zastopana. Delegacija Združenih držav zavzema vladajočo pozicijo. Tako se kaže, da desinterese ameriške vlade na evropski stvari nikakor ne odgovarja polnoma živinskih gospodarskih krogov in zlasti visoke finance.

Glavni tema, s katerim se bavi bruseljski kongres, se glasi: Gospodarska obnova — Restauration Economique. S tem temom sta se pečala že prejšnja dva kongresa. Vodja ameriške delegacije Bedford, predsednik Standard Oil Co., poda izjavo o naziranjih merodajnih ameriških gospodarskih krogov glede problema gospodarske vzpostavitve v Evropi. J. Stamp, član Dawesovega komiteja, bo obravnaval vprašanje mednarodnih plačil v zvezi z reparacijskim vprašanjem. Italijan Pirelli bo govoril o finančnih vojnih bremenih in o obdavčenju po posamični deželi. V razpravo pridejo dalje vprašanja industrije in surovin. En dan je določen izključno za bančna in finančna vprašanja.

Zborovanje so trajalo osem dni in treh ur, bo hitro in pridno delati, da se rešijo vse na program postavljene točke. Pripravljene so številne resolucije.

Mednarodna trgovska zbornica s stalnim sedežem v Parizu obsega danes 20 dežel in 560 trgovskih zbornic, industrijske in gospodarske zveze ji pripadajo kot aktivni člani poleg 1450 membres associés, to je tvežni in posameznih oseb, ki so individualno pristopile.

Otvoritev seji v nedeljo dopoldne je prisostvoval tudi belgijski kralj, ki je bil živahno pozdravljen. Delegatov je 727 iz 28 dežel, med temi iz Zedinjenih držav 246. Anglija ima delegatov 87. Tako predstavlja obe anglosakski sili skoro polovico udeležnikov kongresa.

Otvoril je zborovanje Američan Willis H. Booth, predsednik mednarodne trgovske zbornice, izjavljajoč, da vidi pred seboj »može prakse, delujoče za praktične cilje, ki obdržujejo pri svojem vsakdanjem delu pogled v velika vprašanja in mednarodne skupnosti.« Zborovanje poteka živahno.

Bruselj, 24. junija. Delo Kongresa mednarodne trgovske zbornice se vrši deloma v sejalni skupini, deloma v plenarnem zborovanju. Prve se vrše dopoldne, druge popoldne.

V ponedeljek se je tikala glavna razprava najvažnejših surovin tekstilnih industrij in problemov, ki so z njimi v zvezi. Francoz Fougere je govoril o obsežni o proizvodnji svile, o njenem konzumu in trgovini. John Syz pa je podal pregled o bombažnem vprašanju. Polagal je posebno važnost na razne faktorje, ki vplivajo na razvoj cene izdelane fabrikata in je poudarjal pomen umetne svile. Anderson, podguverner Angleške banke, se je pečal z mednarodnim brodarstvom. Brodovje svetovne trgovine se je po zaključku vojne pomnožilo prav za toliko, da se danes v delazmožne toneže. Kolikor je šlo leta 1906 sploh parnih in motornih brodov. Doslej se ni prišlo do skupne resolucije glede brodnih vprašanj. Gre najbrže za razlike v mišljenju med angleškimi in mladimi ameriškim brodarstvom, zlasti glede angleškega stališča o svobodni konkurenci in o odklonitvi vsake državne pomoči.

Washington, 24. junija. Neke zastopnik zakladnega urada je izjavil, da je sprejel državni tajnik Mellon izjavo, izrečeno v Bruslju, da se Dawesov načrt vsled poloma valutnih tečajev izkaže najbrže za neizvedljiv, brez vsakega vzemirjenja. On upa, kakor vsa ameriška vlada, da bo naraščajoči izvoz Nemčije tekom določenega trajanja reparacijskih plačil varoval valutni tečaj.

Bruselj, 27. junija. V plenarnem zborovanju je Sir Josiah Stamp, nekdanji član Dawesovega komiteja in ena vodilnih osebnosti v angleškem železništvu, spraval v osrednje vprašanje reparacijskih plačil in medzavezniki dolgov. Baval se je z vsem dalekosežnim kompleksom številnih vprašanj, ki so vznemirjale svet v zadnjih letih gospodarsko in politično in ga bodo vezala še dolgo časa. Njegova izjava o težkočah odstevanja velikih enostranskih, mednarodnih plačil v svetu, katera posamezni trgi še vedno bolj hermetično zapirajo inozemskemu razpečevališču s carinskimi zidovi, se obračajo na evropske reparacijske upravičence, kakor na velike upnike onestrane morja. Bistveni napredek, ki ga je dal svojčas Dawesov načrt, ni določil plačilne obveznosti Nemčije, marveč jasna in nedvorna delitev 2 problemov, ki sta se smatrala dotlej kot enota, namreč notranjegospodarske omogočitve nemških reparacijskih obveznosti in mednarodnega prenosa tehi svot na upnike. Stamp vprašuje, kako naj se trajno uresniči taka plačila večjega štila, ki se dajo izvršiti samo iz eksportnih preostankov, v svetu z visokim carinskim varstvom, katerega glavna skrb je zaščita lastnega delavnega trga. Morda je Stamp pri svojih izjavah imel pred očmi manj Francoz in Nemčijo, več pa Evropo in Ameriko ter je hotel številnemu ameriškem auditoriju problem medzaveznike zadovoljive postaviti pred oči v jasni luči.

XX. Zadnja bitka.

Nastop Romunov je razpršil rdečo armado skoraj brez vsakega boja. Mogotci v Budimpešti so pod pezo svojih zločinov skušali rešiti življenje in plen s tem, da so pobegnili. Bela Khun z nekaterimi tovariši je utekel na Dunaj, kjer mu je dala takratna socialnodemokratska vlada kljub njegovim raznoraznim zločinom zavetišče in zaščito. Tiborja Szamuelyja so prijeli na avstrijski meji. Krivni madžarske sovjetske republike je izvršil samomor, ker je bil prestrašeno, da bi se pokoril za svojo krivno. Zopet vzpostavljene redne oblasti so dale aretirati najhujše komuniste z njihovim krvavim voditeljem Csernochom in jih vrčeli v ječo, ki so jo zapustili šele, ko so se odpravljali na pot k vislicam. Madžarska se je oddahnila od strašne more komunistične strahovlade. Kot rešitelji in osvoboditelji je vkorakal podadmiral Nikolaj pl. Horthy s svojimi četami v vriskajočo prestolico Madžarske. Romuni, pokoreč se ukazom Antante, so se umaknili iz Budimpešte.

Načrti grofa Wolkensteina so se vsi brez izjeme uresničili. Na krasnem belcu je jahal Horthy skozi prestolnice ulice, ki so bile vse v zastavah. Prekipevali so ovacije je sprejemal s trdim nepremičnim izrazom na svojih licih. Čete s svojim strunnim nastopom so vzbujale največje navdušenje prebivalstva. Ko so prihajali prvi madžarski huzari, so baje matere dvigale kvišku svoje otroke in jim kazele to ponosno četo madžarskih jezdecov. »Madžarski huzari, naj jih Bog ohrani!« tako so klicali, saj so jim bili simbol madžarske nacije, v čije delovanje in nehanju sploh ni prostora za mednarodne ideje.

Horthy se je po svečanosti službi božji nastanil v sijajnem hotelu Geller. Tu si je uredil svoj glavni stan in z vso odločnostjo vzel v roke državno krmilo. Po službenih sprejemih se je umaknil, ves utrjen v svoje privatno stanovanje in je sprejel samo še enega posetnika, ki se je kasno priglasi. Bil je to grof Wolkenstein, ki je prišel, da spomni podadmirala na njegovo obljubo.

Z razprostrtimi rokami ga je Horthy sprejel. »Mojo najiskrenejšo zahvalo, grof Wolkenstein. Svojo obljubo ste izpolnili v vsakem oziru!« Grof je vlijudno pripomnil: »Štejem se za srečnega, ekscelencija, da vam lahko čestitam k vašemu uspehu. Ako sem k temu uspehu tudi jaz nekoliko pripomogel, se smem nadejati, da mi ekscelencija ne boste zamerili, ako vam stavi mo vprašanje.«

»Le vprašajte, grof! Stori bi za Vas pa tudi več, kakor da bi odgovoril na Vaše vprašanje, in bi vam s tem dokazal svoje priznanje.«

»Dobro, ekscelencija! Kakšni so izgledi za zopetno vzpostavitev nezgovega veličanstva?«

— Newyork, 27. junija. Ameriški zastopniki na konferenci v Bruslju podajo predlog, da naj se najvišji znesek nemških stvarnih davkov za reparacije povzra s tem, da se dovoli deželam, ki nimajo nikakih zahtev do Nemčije, naročiti nemško blago deloma na račun reparacijskega konta. Sledil bo drugi predlog, da naj se Nemčiji pomaga, da bi dobila naročila za izvršitev javnih del v nevarnih deželah. Toda ta predlog se smatra kot dvomljiv eksperiment, ki se ne sklada s carinsko politiko Zedinjenih držav.

* * *

—g Hmelj. IX. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Zateč ČSR., dne 23. junija. V poglavitnih legah raste hmelj krepko, ima obilo panog in je dospel deloma že do tri četrtine, deloma do vrha drog, oziroma žic. Slabejši nasadi se izboljšujejo. Poleg teh so pa velike obline, v katerih se najdejo lege s prav slabimi nasadi, v katerih so povzročili vso škodo deloma bolhači, deloma pa toča. — Ušivost nasadov je obča, vendar se do sedaj ni bati hudih posledic. Le v nižavah in v dvoletnih nasadih je rastlina polna uši. Obrambno delo se tu pridno in racionalno nadaljuje. Opazovalo se je tudi, da se je aphid — muha in njena zalega zopet pri-

kazala na že škropljenih rastlinah. Od vremena je odvisno, ali bo ušivost naraščala ali bo popadla. Pred vsem bi bile nujno potrebne izdatne padavine in topla, mirna vreme. Ne oziraje se na slabe in prav slabe nasade, se lahko reče, da je stanje vobče zadovoljivo. — Razpoloženje na trgu je mirno, cene pa od 3850 do 3950 cK za 50 kg. — Savez hmeljarskih društev.

—g Mednarodni kmetijski kongres v Varšavi je bil odprt v nedeljo z udeležbo 27 držav s 225 delegati. Razpravljajo se raznovrstni kmetijski problemi.

—g Mednarodni kongres vinotirčev. V ponedeljek je bil odprt v Parizu mednarodni kongres vinotirčev. Švicarski delegat Tobel je poročal o mednarodni vinski trgovini tekom zadnjih 50 let.

—g Mednarodni dolgovi. Iz Washingtona poročajo, da se v dobro informiranih krogih izjavlja, da bi se Zedinjene države najbrže zadovoljile z obrestovanjem 2.5 % glede svojih tirjav pri evropskih državah in da bi dovolile tudi daljši moratorij, morda 10 let. Baje vlada tudi v državnem tajništvu tako mnenje.

—g Slabi izgledi žetve v Besarabiji. Radi suše je v Besarabiji letos propadlo nad 70% žitnih posevkov.

—g Cene svilenih kokonov. V najkrajšem času bo posebna komisija ministrstva poljoprivrede določila cene letošnjih svilenih kokonov.

Naša manjšinska vprašanja

Reka

Od leta 1921. se proglašja Reka za mrtvo mesto. Delavci, zlasti oni kovinske stroke, so zapustili mesto, da ne umrje lakote. Nezaposelnosti je sledilo izseljevanje. Leta 1914. je štela Reka 54.685 prebivalcev, sedaj jih šteje 44.561. Izseljevanje se nadaljuje. Pričakovano se je brzo napredovanje reškega mesta in sanjalo se je o tem, da bo v kratkem štelo 60.000 prebivalcev. Sledil pa je beg v Ameriko, Francijo, v Belgijo ali v bližnje ladjedelnice v Julijski Benečiji in tako je odšlo 56% najboljšega delavstva. Leta 1914. je bilo v reških tvornicah zaposlenih 10.058 delavcev, sedaj jih dela samo še 4425. Številco delavcev se je tako zmanjšalo za 5633.

Italijanski listi pišejo sedaj zopet dolge članke o obupnem stanju na Reki. Svoje oči obračajo do Rima, pričakujejo skorajšnje pomoči, potem se ozirajo proti Jugoslaviji, upajoč iz Beograda druge pomoči. Rim in Beograd naj bi dala Reki novega svežega prometa, da bi se mogla tam razpasti italijanska ekspanzivna politika proti Balkanu. Silno radi bi dosegli naraščanje reške moči kar na mah, toda ne gre in ne gre.

V svojem razmišljanju padelo kmalu na golo istino, ki jim pravi, da je Reka bedna in da ostane tako najbrže še dolgo časa, dočim Jugoslavija dela neprestano in razširja baroško pristanišče ter se Sušak živahno razvija in obstoji za Jadransko širok program ter se v dalmatinskih ladjedelnicah gradijo manjše in velike ladje za obrežno službo in za vzhodne črte. Reka stoji v bližini in gleda, kako se sosed razvija.

Pravijo, da so na boljše čase upali takrat, ko je bil na Reki komisar general Giardino. O njem trde, da je bil prvi, ki je razumel potrebe in nove naloge Reke pod Italijo. Hodil je v Rim in razlagal Mussoliniju, kako je potrebna nujna in energična restavracija reškega življenja. Giardino se je včasih vračal v srečen, poln obilju in prepičan, da bo Mussolini res pomagal. Ali te pomoči ni bilo in danes Rečani premišljajo, zakaj pravzaprav jih v Rimu zanemarjajo. Vse njihove spomene ostajajo glas vojnočega v puščavi. Zadnje dneve so vzeli Reki, kakor smo že poročali, tudi transverzalnemu pomorsko službo in jo osredotočili v Benetkah. Dvanajst spomenik je predložila vladi samo reška trgovska zbornica. A vse so ostale

še nerešene. Industrije ni, kredita ni in zaupanje v Rim gine.

Italijanski novinar, ki se je mudil te dni na Reki, pravi, da se pridružuje reškemu trpljenju še čisto nacionalno čustvo, da Reka noče in tudi ne sme biti manj nego je pristanišče na Sušaku ali v Splitu. »Na Jadranu imamo tudi jugoslovensko brodarstvo, ki narašča in se razširja. Jugoslovenske trgovske zbornice so poslale v Beograd spomenico za ustvaritev novih jadranskih in srednjemorskih črt, Jadranske vzamejo reško še tako redko pomorsko službo in jugoslovenska ekspanzija po Jadranu in Sredozemskem morju pomeni nevarnost za pristanišče na Reki.«

Vsehi teli večnihi lamentacij bi ne bilo potreba, ako bi bila Reka pripadla Jugoslaviji... V tem slučaju bi cvetela in se lepo razvijala, tako pa jo ugonabljata italijanska gornjejadrska politika, katero diktirajo stara italijanska pristanišča, v prvi vrsti Benetke, ki ostanejo glavno pristanišče ob gorenjem Jadranu.

V teh razmerah ne čaka Reko nič drugega, nego pogin, počasen pa gotov. Na Reki si to merodajni domačini med seboj še priznavajo, ali nimajo poguma, postaviti se v Rimu v korist svojega mesta proti rimski gornjejadrski politiki.

Kdo je sokriv izgube Koroške?

V Avstriji živeči Slovenec nam piše: Sedaj, ko razpravljajo v Beogradu o novem tiskovnem zakonu ter kritikuje vaše opozicijsko časopisje, naj črt novega zakona, češ da je reakcionaren in cokolj za tiskovno svobodo, lahko kot trezen opazovalec iz daljave izjavim: v Jugoslaviji je bila od njene ustanovitve prevelika svoboda v tisku, kar so nekateri brezvestni časopisi zlorabljali in diskreditirali avtoriteto vaših držav napram inozemstvu. O krivdici in krivdici za nesrečni plebiscit na Koroškem se je pač dovolj izčrpno pisalo in debatiralo, toda dosedaj še ni nihče konstatiral, da ima pri tem znatno krivdo — prevelika tiskovna svoboda. V tem oziru je posebno slovensko socialistično časopisje naravnost pomagalo nemškimi agitatorjem. Ne bom raziskaval, ali so tako pisali socialistični časopisi iz zlobe t. j. iz sovraštva do lastne države, ali pa Judežev srebrnice. Vsekakor jim je bil in jim je še koroški »Heimatsdienst« hvaležen. Vsako tako za Jugoslavijo

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

»Tega nisem hotel storiti, baronesa. Da bi vas žalil, bi smatral to za največjo krivdo v svojem življenju. Nečem zlorabljati vaše neizmerne hvaležnosti. Nečem zastirati solca Vaše življenjske spomlad s sencami mojega samotnega življenja.« Iskreno se je nasmehnila. »Ali je to vaša edina skrb? Povejte mi odkritosrčno, grof, ali ne morete ljubiti? Čudno se vam bo zdelo to vprašanje iz ust mladega dekleta. Toda mnogo sem že pretrpela in preko svojih let sem že spoznala življenje. Zrelejša sem, kakor hočete to priznati. Odgovorite mi!«

»Baronesa, lagal bi, ako bi hotel trditi, da sem še mislil na ljubezen. Jaz nisem tako domišljav, da bi mogel verjeti, da lahko še v svojih letih še zavojem žensko srce. Toda ta trenutek je čuden. Tako lepa ste in tako bogato obdarjena z izrednim srčnim in duševnim bogastvom. Skoraj bi Vaše besede v meni vzbudile čustvo, da bi lahko še solnčna jesen zaključila moje življenje. Toda na to nečem verjeti.«

»Vrnite se zopet in jaz vam hočem vzbuditi to vero. Spominjajte se name, ko izvršite svojo veliko nalogo.«

Ginjeno in z vzbujajočo se nado ji je iskreno zrl oči. Nabo ji je hotel poljubiti roko. Odtegnila mu jo je. Pač pa ga je objela z obema rokama in naenkrat je čutil na svojih njene mehke, sladke ustnice. V tem trenutku se je v njem vzbudilo nezmoženo moško čustvo. Pritisnil je vitko, v blaženstvu trepetajoče telo na svoja prsa. V tesnem objemu sta pozabila na čas in svet. Bil je to trenutek najsvečejše sreče.

84

Baronesa se je končno nežno izvila iz njegovega objema.

»Sedaj si moj, moj junak, moj rešitelj! Vrn se skoro in moja ljubezen te obdari, kar ti je odreklo življenje, z radostjo in svetlobo, s solncem in toploto!«

Suho je odvrnil: »Povrnem se in takrat te vprašam, ako ta trenutek še živim v tvojem srcu.« Zopet jo je stisnil k sebi in jo poljubil na čisto belo dekliško čelo.

Poklonil se ji je in odšel. V njegovem srcu so valovale nasprijetoča si čustva. Tako lepa je bila devojka in zavedal se je, da bi ga še lahko osrečila, obenem pa je obupaval ob misli, da bi vezal nase rožo v njenem razcvetu. Razlika v letih se mu je zdel prevelika, da bi ne izzivala zasmeh in zavidi. Kako bi svet sodil o tem njegovem dejanju? Starec in pravcaro dete! Potvora ljubezni!

XX. Zadnja bitka.

Nastop Romunov je razpršil rdečo armado skoraj brez vsakega boja. Mogotci v Budimpešti so pod pezo svojih zločinov skušali rešiti življenje in plen s tem, da so pobegnili. Bela Khun z nekaterimi tovariši je utekel na Dunaj, kjer mu je dala takratna socialnodemokratska vlada kljub njegovim raznoraznim zločinom zavetišče in zaščito. Tiborja Szamuelyja so prijeli na avstrijski meji. Krivni madžarske sovjetske republike je izvršil samomor, ker je bil prestrašeno, da bi se pokoril za svojo krivno. Zopet vzpostavljene redne oblasti so dale aretirati najhujše komuniste z njihovim krvavim voditeljem Csernochom in jih vrčeli v ječo, ki so jo zapustili šele, ko so se odpravljali na pot k vislicam. Madžarska se je oddahnila od strašne more komunistične strahovlade. Kot rešitelji in osvoboditelji je vkorakal podadmiral Nikolaj pl. Horthy s svojimi četami v vriskajočo prestolico Madžarske. Romuni, pokoreč se ukazom Antante, so se umaknili iz Budimpešte.

neugodno vest so Nemci razmnožili na stotosečo dvojezičnih letakov ter jih širili v obeh conah. Samo par takih dokazov: Ko so med pripravami za plebiscit napravili šolarji iz Boroveli in Roža sploh izlet v Ljubljano, je prinesel »Rdeči Prapor« iz Jesenic sledeči dopis: »Naša deželna vlada je iz našla izborni taktiko, da pridobiva korosko ljudstvo za glasovanje za našo državo. Uspošteva namreč staro, dobro preizkušeno pravilo, da prihaja ljubezen skozi želodec. Dokaz za to postopanje smo videli Jeseničani, ko so se peljali borovelski šolarji na izlet v Ljubljano. Kako so bili naši otroci presenečeni, ko so jim pričeli metati njihovi tovariši iz Koroske slastne bele struče kruha. Milo se je storilo nam staršem, ko smo opazovali naše otroke, ki so željno iztegovali svoje suhe ročice po belim kruhom. Ne zavidamo borovelskim otrokom belega kruha, toda tudi mi bi ga radi jedli, to naj si zapomni deželna vlada v Ljubljani. Mi pa tukaj dobesedno stradamo! Beli kruh in tobak, to so limance, na katere love Koroske za plebiscit. Tako se pripravljajo — samoodločevanje.

Mesec pozneje je prinesel »Ljudski Glas« neko »Pismo slovenskih fantov iz Srbije«, kjer se je v skrajni prefrantosti popisovalo, kako naši vojaki

v Srbiji stradajo, kako grdo postopajo z njimi srbski častniki in podčastniki, kar je bilo seveda izmišljeno.

Koroski Nemci, ki so že itak najuspešneje agitirali proti Jugoslaviji, češ, da jih tam čaka večno »žolnirstvo« (vojaštvo) in bližnja vojska, so seve to pismo takoj razmnožili na slovenske in nemške letake ter pristavili: Ljubi Korosci, ali imate poželjenje li služiti vojake v Srbiji??

Dva meseca pred plebiscitom je priobčila pokojna »Jugoslavija« iz Beograda brzojavko »Ognjeni krst jugoslovanske vojske«, kjer pripoveduje, da so se v bojih z Arnavti posebno odlikovali Hrvati in Slovenci pod komando majorja Zureka. Seve je tudi to vest »Heimatsdienst« takoj razmnožil v dvojezične letake in pristavil polno hujskajočih opazkov, kakor: »Korosci, kdo ima poželjenje marširati v Albanijo? Ali hočete biti kakor Kranjci in Hrvati srbski »kanonenfuter«? Mislim, da ga ni na svetu, ki bi bil še tak proklesti norec, da bi se mu še zdehalo po krvavih glavah. Auf biks za vojne dobičkarje, verižnike in druge vampel! Auf v Albanijo!!«

Smelo lahko torej trdimo, da je pojmlivost naših oblasti, ki so hotele za vsako ceno svobodo tiska, mnogo pripomogla k izgubi Koroske.

Julijska krajina

— Italijanstvo Gorice znova ogroženo. Nekaj časa so smatrali Gorico za kolonijo in Italijani iz starih provinc so drli v njo. Tudi v Gorici jih je bilo mnogo. Stevilni so se varali in danes pravijo, da prihajajo Italijani samo še pogledat »sveto« Gorico in bojišča naokoli, pa zopet odidejo. Italijanski novinar Mario Nordio izjava v »Piccolo«, da je Gorica izolirana, da prihaja v njo vedno več Slovencev, Italijanov pa noben več in tako se je bati, da Gorica kmalu ne bo mogla več vršiti svoje »najplemenitejšee misije, to je potujčevati slovenski živeli. Slovenski naraščaj je velik in v gimnaziji je med 121 vpisanimi 91 Slovencev? Kam vodi to? Prebivalstva v Gorici je bilo pred vojno okoli 31.000 brez garnizije, sedaj šteje gorisko mesto 26.784 prebivalcev brez vojaštva. Italijanskega dotoka ni, slovenski dotok, posebno s strani inteligence, trgovcev in obrtnikov pa je velik. Italijanskega novinarja navdaja strah, da se Gorica posloveni in se italijanski živeli izgubi v njej. Goriska podprefektura ima pod seboj 88 slovenskih občin in samo dve slovenski (Gorica in Ločnik). Treba od pomoči. Nasvetuje zato, da naj se napravijo v Gorici institucije, da pridejo zopet italijanski uradniki v mesto in v industriji in trgovini se imajo nameščati Italijani! Trgovska zbornica bi morala svoji delokrog zopet razširiti na del Furlanije, kakor prej, da bi se priteglovali furlanski trgovski živeli v Gorico. Gosp. M. Nordio dobro ve, da se geografski položaj Gorice in furlanske strani ne da izpremeniti. Sam pravi, da hodijo Slovenci v svoje naravno središče. To je prav. Gorica pa ni in ne bo nikdar naravno središče za Furlanijo, katere gravitira na Videm, v Gradisce, Trzin in Trst, nikakor pa ne v Gorico, v katero vodijo le poti iz slovenskega deželnega dela. Furlane vabijo v Gorico že pol stoletja, pa jih še danes ni in jih nikdar ne bo. Zato pa ostane bodočnost Gorice navezana v glavnem na Slovence. Slovencem vse pravice, pa se bogorisko mesto lahko lepo razvija!

— Železniška vprašanja na Goriskem. Italijanski nacionalisti v Gorici hrepene še vedno po železniški zvezi s Cervinjanom, češ, da bo dovažala furlanski živeli v goriske mesto, da se bo lažje odbijal slovenski naval. Furlani se smejejo temu prizadevanju, ker leži Gorica na njej popolnoma ob strani in jo tudi oni smatrajo za naravno središče Slovencev. Vpoštev pa bi prihajala zveza Cervinjan - Gorica na namerjavani direktni črti Milana - Gorica - Ljubljana z uporabo Ajdovske železnice in z zgradbo proge od Ajdovščine do Legatca. Glede na sedanjo zvezo bo se pot skrajšala za 80 km. Nova proga bi koristila tudi Idriji s postajo v Godoviču. Goričani se branijo zveze Krmin - Zagorje, ki jo hočejo gospodje v Vidmu na škodo Gorici. Nadalje se predlaga zveza med postajama v Gorici, da bi se blago iz fnozem

— V Škrični na Krasu je uničil požar mlina Ivane Kokorja. Škoda je ogromna.

— Jutika v Trstu. Leta 1923. je bilo v Trstu prebivalstva 244.566. Umrla je ljudi 3397, to je 13,8 %, od teh na jetiki raznih vrst 648; jetika na pljučih jih je pobrala 500. Vsteti niso Tržičani, ki so morda umrli na jetiki v drugih deželah. Lansko leto je bilo v Trstu prebivalstva 245.372. Umrla je ljudi 3298, to je 16 %, od teh na pljučni jetiki 622, na jetiki drugih vrst 138, torej 760 slučajev jetike. Nobena druga bolezen ne povzroča med prebivalstvom toliko življenjskih izgub. Število mrtvih na jetiki se viša od leta do leta. Zdravstveni krogi žele, da bi se pričela velika akcija za pobijanje te nevarne bolezni.

— Obrtnodaljevalna šola v Vrtojbi je zaključila svoje šolsko leto preteklo nedeljo z razstavo šolskih izdelkov. Šola je znatno napredovala. Prvotno je bil dovoljen samo en razred, za leto 1924/25 pa je vlada dovolila svoje prispevke tudi še za drugi razred. Uspeh šole je dober. Šolski izdelki so mnogo lepši nego lanski.

— Obrtnodaljevalna šola v Mirni zaključila svoje šolsko leto 20. t. m. z običajno razstavo, s katero se združijo izlozba ženskih in rokotvornih del ljudske šole. Ta obrtnodaljevalna šola obstoji že dije časa in beleži leto za letom krasne uspehe.

— V Gabrovici pri Komu bo 29. t. m. šolska prireditve z zanimivim sporedom.

E. Zakaj:

Poljub na sceni

V teh burnih časih, ko se ves svet vrta v napačno smer, je postalo vprašanje o »poljubu na sceni« zelo, zelo pereče. Zato je čas, da se ga primeramo lotim, da bo enkrat za vselej mir v familiji.

Poljub na sceni, če vzamemo to vprašanje bolj na splošno, ne pomeni veliko. Če pa vzamemo mikroskop in ga pogledamo bolj natanko, nastane iz tega — na videz navnega vprašanja — problem. In še kakšen problem! Tak problem, ki se ga rešuje z ljubosumnjem, klofutami in revolverskimi streli. To pa zato, ker — po krivdi znanstvenikov — visi ta problem še v zraku, med biti ali ne biti...

Radi poljuba na sceni sem moral, žalibog, doživeti marsikatero neprijetno minuto. Da pa se pravočasno ognem še nadaljnjih neprijetnih minut — že z ozirom na to, da sem zelo miren državljani — bom skušal primerno pojasniti ta prevažni problem.

Vseh eventualnih afer radi poljuba na sceni so krivi predvsem avtorji sami, ker ne znajo napisati niti enega dela, kjer bi ne bil predpisan »vroč poljub« ali slično. Rostand n. pr. je šel ako daleč, da je napisal kar celo delanje o poljubu — vrag ga vzeli!

Ampak, da govorim o poljubu samem, radi razmerja akterjev in publikke.

Avtor napiše lakonično opazko: »poljub, ki seže do srca«. Prav. Saj je lahko napisati, toda... No, pa recimo. Akter mora pritisniti na ustne svoje nesrečne žrtve tak poljub, da publika vidi, kako ta poljub leze iz ustnic na usta, na jezik, na goltanec in doli na srce. Nastane vprašanje. Ali lahko podasta akterja, ki igra ta ljubavno sceno, ta poljub tako, da vzbudi v publikki vtis in iluzijo pravega, resničnega poljuba? In vprašanje: kje začenja resničnost in kje neha komedija, ko iz parterja gledamo tak poljub — na sceni? In ali je vplival na publiko ta poljub pozitivno ali negativno?

Hudika, stvar je zamotana. In reševanje tega problema ni orehe klatiti. Glede resničnosti in komedije bi bilo prav vprašati famoznega Pirandella, on se rad peča s tako-le ropotijo.

Pa da se vrnem k stvari. Ko sem včasih sedel v parterju, sem opazoval, kako vpliva tak poljub na publiko.

Kaj bi rekel, hehe!... Vpliva... vpliva...

Na sceni igra zaljubljen parček čudovito lepo ljubavno zgodbo. Sledi poljub, ki je imel vse znake pravega,

To in ono

Storije o cirkusu

Fifi Zastojnkario, tam iz Šiške, dekle, ki je drugače vrlo dovezeto za plavalni šport na Savi in za nogobro, mogoče poznate? Je prikupno, tupatam sentimentalnosti udano, a drugače požrtvovalno punče v kitajskopisanem kostumu in z »bubi« frizuro. Presrečan tipek kostrunčkal Pojem vam, kaj se ji je pripetilo, ko je cirkus na tivoljskem travniku, spremenjen v morje blata, vabil »Ljubljance in strance«, lepe Ljubljankice in brhke okolice na veliko predstavo. Fifi je mnogo slišala in čitala o divjih zvereh, o majestetičnoposnih levih, o kraljevskih tigrih, o okornih slonih in dolgokrklih, brzih dromedarih. Pravili so ji z začudenjem in zadivljenjem o vratolomnih valjah in skokih akrobatov in akrobatini. Fifi je drugače marljiva oboževalka Tarzana!

Prve dni se ji je posrečilo na premeten način priti v šotor, kjer so bile zverine. Gledala in gledala je leve, sladkorček je delila opicam, ki jih je študirala v vseh njih kretnjah, izražajočih mnogo strasti... Fifi bi pa tudi rada videla veliko predstavo. Iskala je svojega kavalirja. Lepo sta se domenila, kako prideta notri, kakaj bili so suhi dnevi in vstopnina je bila razmeroma visoka. Lepi Karel ji je tako-le navetoval:

»Čuj me dragica! Visoka je vstopnina. Kupil sem eno vstopnico, ki mora biti za obo. Grem prvi notri, po prvem odmoru pa pridem ven in ti dam karto.«

Sklenjeno, storjeno! Lepi Karel je šel notri naravno brez vsakih ovir, ker je pošteno plačal. Premeten pan Sedlaček pa je uvedel strogo kontrolo nad zastojnkarijo. Sentimentalna Fifi je radostno čakala na Karla, ki ji prinese vstopnico takoj po prvem odmoru. Toda smola! Pan Sedlaček je osorno vzklilnil: »Slechnou! To ne valja. Marš!« Fifi je protestirala in začela praviti, da je plačala. Pan Sedlaček pa je pokazal s prstom in Fifi je morala žalostno korakati ven, jezila se je na svojega lepega kavalirja.

Ljudje po Ljubljani pripovedujejo tudi razne storije, kako so izginili mački in psi, cučki in mucki v Šiški in posebno v Vodmatu. Neka prijateljica in ljubiteljica psov sedaj grozno plaka, kje je njen »mufli«. Izginil je v žrelu mladega leva. Storišla je jako zanimiva. Neki razposajenec, ki bi rad videl zverinjak in predstavo, ga je »sunil« in nesel kljub »muflijevim« protestom v cirkus, za kar so mu dali brezplačno sedež. Ljubljanski paglavci so namreč priredili pravcati lov na mucke in cučke, ker jim je vodstvo cirkusa obljubilo za vsak eksemplar brezplačno vstopnico. Če bi bil v Ljubljani še en teden cirkus Kludsky, bi izginili vsi svobodni mucki in cučki! Tako je vzklilnila stara ljubiteljica mačk.

Mnogo Ljubljancev govore o posestu in ugrabitvi, kolko ljudi je prišlo k predstavam v cirkus. Imeli so nekateri priliko se o posestu natančneje informirati. Merodajni organi povdajajo, da je v vseh dneh posesto cirkus celokupno 28.075 oseb. To tako se je namreč prodalo vstopnic. Največji posest je bil v nedeljo. Ta dan se je namreč prodalo 10.865 vstopnic. Prvi dan je bilo 6300. Šolska mladina, vojaštvo in druge korporacije niso vštete. V ponedeljek popoldne je posesto okoli 10.000 oseb zverinjak in cirkus.

Prikazen Madone tudi v Karniji

Poročali smo letos že o več slučajih prikazni Matere božje po raznih italijanskih krajih. Ljudstvo v Italiji je zelo lakohkorno in zato je med njimi jako razvito sleparstvo. Dobe se špekulant, ki znajo vzprizoriti marsikaj in tudi prikazen Matere božje. Sedaj poročajo iz kraja Cedar-kis v Karniji, da se tam zadnje dneve prikazuje belo oblečena lepa ženska, in sicer na polju, kake 3 km od imenovanega kraja blizu poti v Paularo. Ljudstvo je seveda radovedno in vsak bi rad videl to prikazen, misleč, da zare pred seboj v resnici Mater božjo. Pretekli teden so se otroci igrali po polju in po gozdiču, pa so zagledali kar na enkrat, kako se jim je bližalo nekaj belega, tekli so na vse strani, eni za fenomenom, drugi iz strahu proti domu. Razneslo se so razne govorice in sled-

nji je šlo mnogo ljudi in med njimi nekateri duhovniki gledat, kaj je pravzaprav s tem pojavom. Čakali so in čakali, nekateri so molili, drugi so se hoteli norčevati, nato so se duhovniki odstranili od ljudstva in šli proti gozdiču. Kar naenkrat so zagledali ljudje belo oblečeno mlado žensko, ki je korakala med dvema duhovnikoma. Slednji pripovedujejo, kar jim pač kaže pripovedovati in ljudje prihajajo iz bližnjih in daljnjih krajev v Cedar-kis gledat Madono. Ljudska neumnosti v Italiji opasno narašča.

TAJNA PROSTITUCIJA V SARAJEVU

Sarajevo ima več brigov in tajnih lokalov, kjer se shadajo različne družbe ter tam prirejajo svoje orgije. V mestu pa se tudi nahaja četrt, odnosno okraj, ki je na zelo slabem glasu. To je kraj okoli Brankove ulice. Policija sicer strogo nadzira okraj, vendar se navzlic kontroli množe slučaj razuzdanega seksualnega uživanja. Med manj eksponirane brloge spada tudi mali han (gostilna) v Aleksandrovi ulici. Lastnik hana, M. L., zaposluje vedno po več »sobarice«. Stvar je zanimiva, kajti največji sarajevski hoteli nimajo več nego tri ali štiri sobarice. L. ima s svojimi sobaricami običajno nedovoljena razmerja in zato je že čisto imel opraviti s policijo, še bolj pa s svojo ženo. Rablatna ženska je običajno vsaki sobarici, katero je zalotila »in flagrantu«, vrgla v glavo lonec ali kar je pač imela pri roki.

Policija kot že rečeno precej skrbno nadzoruje han in te dni je zopet in flagrantu zalotila dve Slovenki, ki sta baš prispele v Sarajevo. Kako, da sta zašli ravno v omlinzo gostilno, ni znano, zdi se pa, da ima L. na kolodvoru svoje ljudi, ki dajejo prišedšim ženščinam naslov hana. Policijski agent je videl, kako je okoli 20. zapustil trgovca Š. V. sobo, kjer sta ložirali obe sobarici. Agent je tako vdrl v sobo in zaslišal obe devojki v Evinem kostumu. Obe sta bili radi taine prostitucije izročeni sodišču. Iz javne hiše v zapor, iz zapore na ulico — kam bo vodila ta pot?...

Mlada ljubav in njene posledice

Na svetu se mnogo govori o koedukaciji ženske in moške mladine. Kakor pa so bili rezultati koedukacije v severnih deželah dobri, tako se je pri nas pokazalo ravno nasprotno. Naj navedemo slučaj, o katerem se sedaj v Splitu mnogo razpravlja. V Splitu ni koedukacije, ali že dejstvo samo, da se v istem poslopu nahaja moška in ženska gimnazija, ne vpliva dobro na mladino. To dokazuje slučaj, čigar epilog se je baš odigral te dni. V četrti razred gimnazije je hodil Marinko Krezić, deček 14 let, v tretji razred ženske gimnazije je hodila 13letna Marija Stipčić. Že v začetku šolskega leta sta se oba pogosto shajala, videli so ju čisto skupaj. Med obema se je razvilo ljubavno razmerje, ki je postajalo vse intimnejše in nekega lepega dne je Marija — sicer šibko, nerazvito dekle — svoji materi priznala, da je mati. Presenečeni roditelji so dekletce poslali v bolnico, kjer je ob svojem času poklonilo življenje zdravi deklici. Komaj 14letni oče je bil pozvan iz šole na policijo, kjer so ga zaslišali. Dasi še napel otrok, je govoril kakor odrasel človek. »Kaj hočete,« je rekel, »čim odrastem, jo vzamem za ženo.« — »Sedaj nimam nič, bom pa imel,« je resno zatrjeval. »Ali kaj bo z Marijo in otrokom?« ga je vprašal sodnik. »Njej je lažje,« je odvrnil deček. »Ko ozdravi, pojde v pisarno in me počaka.« Deček ne bo kaznovan za svoje nepremišljeno dejanje, ker je izvršil kaznjivo dejanje, ko še ni imel 14 let. Iz šole so ga izključili.

Tragedija nezakonske matere

V malem, drugače mirnem hercegovaškem mestecu Savnica, se je zadnje dni primeril slučaj, ki je dal povod obilnim govoricam in bil predmet raznih komentarjev. Gre za nenavadno tragedijo nezakonske matere, 25letne Milke Lukič, Milka, ki s svojimi ljubavnimi doživeti ni imela baš prevelike sreče. Je pričela ljubavno razmerje s priletnim vdovcem Brnuja ljubav je sčasoma postala intimnejša, vendar je

bila Milka trdno uverjena, da jo vdovec poroči. Za tajno ljubav ni vedel nihče v selu, edino to je bilo opaziti na Milki, da je odslej delala bolj z veseljem in bila je videti zelo srečna. Dnevi sreče pa so hitro minevali in nekega dne je Milka s strahom začutila, da je postala mati. Odslej se je njeno vedenje znatno izpremenilo, veseli smeh z njenih rdečih lic je zginil. Z vdovcem se je čisto shajala, opominjajoča ga vedno, da drži obljubo in da jo poroči. On jo je miril in ji zagotavljal, da jo popelje pred oltar, da pa mu materijalne razmere tega zaenkrat ne dovoljuje. Milka se je začasno umirila, toda videč, da iz zakona ne bo nič in da po selu že kažejo s prstom za njo, je iskala leka, ki bi jo rešil sramote. Milka je povsod po selu spraševala za nasvete in iskala zdravil za odpravo plodu. Neka stara ženica ji je dala sredstvo, ki naj bi pomagalo. In res! Pred dobrim tednom je Milka v osmem mesecu opravila trojček. Odprava plodu je bila težka in nesrečna mati, popolnoma sama, brez vsake tuje pomoči, je poleg svojih mrtvih otrok izkrevavela. Naslednji dan so jo skupno s plodovi njene nepremišljene ljubavi pokopali, daleč izven sela in pokopališča v samotni...

O. S. Marden:

Greh malodušnosti

Prevel dr. P. S.

Vera je najboljšo sredstvo proti skrbem. Imamo skrb, ker ne vidimo pota. Vera ga da vidi. Ako je duh zatemnjen s skrbmi, ni mogoče slišno, jasno in pravilno misliti.

Kdor se zna smejati, ako se mu kaj ne posreči, ta ima veliko prednost pred onim, ki izgublja pogum, ako mu gre delo težko izpod rok. Človek, ki se lahko smeje, ko se zdi, da se je proti njemu zarotil ves svet, dokazuje o sebi, da je vrezan iz lesa, iz katerega se delajo zmagovalci.

Carlyle pravi, da ima mnogo ljudi neverjetno lastnost živeti v domišljiji, da so nesrečni. Mnogi imajo izvrsten talent za to, da izražajo in razširjajo duševni strup. Prenašajo svojo malodušnost na tebe, ako se še tako braniš. Trdijo namreč, da so že tako ustvarjeni in od narave taki, da bi niti ne mogli biti drugačni, kakor malodušni in obupani.

To pa je jasen nesmisel. Nikdo ni ustvarjen, da bi bil ubog, da bi živel v neprestani mračnosti in da bi delal še druge nesreče. Nasprotno: stvarnikov namen je, da bi se vsi ljudje čutili srečne.

Ako hodiš med svojimi bližnjimi s kislim in mračnim obrazom, ako širiš duševni strup, zarodke zdvojenosti, obupanosti, strahu, potrošit, je to prav tak zločin, kakor ako bi zadajal ljudem telesne rane. Zastrupljati njihovo srečo je prav tak zločin, kakor ako bi zastrupljal njihovo telo. V resnici je čudno, da je toliko ljudi vedno doma, kadar želi malodušnost priti k njemu na obisk; zdi se, kakor da bi jim bila vedno dobrodošla. Razpravlja jo in povzdukuje o svoji nesreči do najmanjših podrobnosti vsakemu in razkladajo, kako kruto se je poigrala z njimi usoda. Zdi se, kakor da bi imeli bolezensko nagnjenje za vedno opazovanje vsega tega, kar jim greni življenje in brani, da bi korakali naprej.

Stvarnik nas je postavil na to krasno zemljo, da bi bili srečni, nikakor pa ne zato, da bi nadlegovali svoje bližnike z neprestanim jadjovanjem in godrnjanjem nad življenjem.

»Vesel obraz, poln razumevanja, je končni cilj vsega človeškega napredka,« pravi Emerson. Na svetu ni mesta za godrnjanje, mračne in obupane ljudi. Nič ne očne s takim človekom živeti, vsakdo se čuti v njegovi navzočnosti malodušnega in potnega ter se mu skuša izogniti.

Otožno, črnogledno razpoloženje podpira razvoj bolezni vsake vrste, ker naprava telo za nje dovzetno in izpodkopa njegovo odpornost.

Nič ne učinkuje tako nalezljivo, kakor potriost in otožnost.

Ljudje, ki jih tu in tam napada malodušnost, se zdijo, kakor da bi bili naravno obsedeni od zlih duhov. V takih trenutkih niso niti v stanu, da bi bili prijazni in vljudni napram lastnim rodbinom. Domnevajo si, da jim ni potreba, da bi v takih trenutkih imeli sami sebe v oblasti, popuščajo popolnoma vajei nelepim čutom in napravljajo celo svojo okolico nesrečno.

Imel sem namreč ljubico. Razumela sva se kakor dva golobčka in imela sva se od hudica rada. Najino razmerje je bilo liga idealno — oh, kje so tisti časi! — naravnost zganjivo.

Polagoma pa so jih začele iti moje ljubimske vloge na živce. Ni ji bilo prav, da sem na odrju objemal in poljuboval svoje partnerice, čeprav sem ji zatrjeval, da je to le gola avtorjeva opazka in odrska igra — skratka: teater.

Nekoč sem igral pikantno ljubavno sceno z mlado, sila simpatično igralko. To je dalo povod »moji zlati Muci« — tako sem jo namreč milo imenoval — da mi je pisala to-le pismo:

Gospod, kot Vaša bivša ljubica izjavljam sledeče: do danes sem mirno trpela, da ste dan za dnem strastno poljubovali svojo partnerico, ki ni ne lepa, ne interesantna, ne simpatična in ne mična; ki je grda kot Megera in zoprna kot Ksantipa.

Ne bi nič rekla, če bi bili poljubi markirani ali pa bolj navadni, kakor poljub na čelo, na lica; tudi na ušne bi dopustila do svoje mere. Ampak vidva sta se poljubovala na usta, da je kar cmokalo, in sicer tako, da so se celemu parterju slinile cedile! Da ne govorim o ložah, kjer so kar vprek omedlevali!

(Konec prihodnj.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene obdelujejo vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zahtev, doplačilo za vsaki oglasni dan 10 par. Najmanjši znesek Din 10

NARODNA TISKARNA

Ljubljana, Knaflevo ul. 5

Izvršuje najceneje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge tiskovine.

Telefon Štev. 304

Službe

Maturant

učiteljski isče službo za časa počitnic; gre tudi samo za popoldanske ure. Nastopi lahko takoj. — Ponudbe pod «Maturant 2038» na upravo «Slovenskega Naroda».

Krznar,

vsestransko izvežban isče službo. — Ponudbe pod «Krznar/2041» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kot vodja trgovine

isčem službe; event. prevezem podružnico z mešanim blagom. Položim lahko Din 20.000 kavejca. — Ponudbe pod «Kavcija 2042» na upravo «Slovenskega Naroda».

Maserka,

dobro izvežbana — isče službo v mestu ali na deželi. Ponudbe pod «Maserka/2043» na upravo «Slovenskega Naroda».

Trgovski potnik,

dobro verziran, z dolgoletno prakso, več slovenskega in srbohrvatskega ter nemškega jezika, dobro vpeljan po vseh Jugoslaviji — isče mesto pri boljši trdki. — Ponudbe pod «Dobro vpeljan/2045» na upravo «Slovenskega Naroda».

Učiteljica

sprejme učence za francosino. — Naslov pove upravo «Slovenskega Naroda». 2047

Mladenč

isče službo pri konjih ali pa za domača dela. — Naslov pove upravo «Slovenskega Naroda». 2052

Radio-tegrafist,

popolnoma izvežban v svoji stroki — isče nameščenje; najraje v Ljubljani ali Zagrebu. — Cenj. ponudbe pod «Telegrafist 2016» na upravo «Slovenskega Naroda».

Prikojevalka-

directrice za izdelovalnico perila (ženskega in moškega) — samo prvo vrstno moč — se isče. — Ponudbe pod «Perilo 127/L» na upravo «Slovenskega Naroda».

Mehanika,

prvovrstnega, sprejem. — Florjancič, Ljubljana, Selenburgova ulica, 128/L

Mesto hišnika

isče zakonski par. — Ponudbe pod «Hišnik/1928» na upravo «Slovenskega Naroda».

Starejša ženska

za čez dan se isče k 5 letnemu otroku. Ponudbe pod «Sigurna/1927» na upravo «Slovenskega Naroda».

Vpokojenec

(železniški uradnik) — zdrav in agilen — isče službo pri industrijskem podjetju. — Ponudbe na upravo «Slovenskega Naroda» pod «Zel. uradnik/1930» na upravo «Slovenskega Naroda».

Natakarica

(plačilna) isče službo; najraje v letovišču. — Ponudbe pod «Pridna in poštena/1949» na upravo «Slovenskega Naroda».

Začetnica,

pridna in zanesljiva, isče službo v kakšni pisarni — v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod «Začetnica 1974» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kuverte

priporočila

Narodna tiskarna

Sodar,

dobra moč, zanesljiv in pridn — isče službo. — Ponudbe pod «Sodar/1976» na upravo «Slovenskega Naroda».

Mesto gospodinje

k starejšemu gospodu želi priletna vdova. — Ponudbe pod «Vestna/1980» na upravo «Slovenskega Naroda».

Učenka,

15 let stara, močna in zdrava, se želi izučiti v trgovini z manufakturnim blagom; najraje na deželi, kjer bi imela hrano in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod «Zvesta/1938» na upravo «Slovenskega Naroda».

Učenec

za fina čevjarska dela se takoj sprejme. — Mahor & drug, Mirje 2. 1978

Gozdar

z državnim izpitom, dolgoletno prakso in prvovrstnimi izpričevanji, izvežban tudi v poljedelstvu — isče službo pri veleposrestitvi. — Ponudbe pod «Gozdar/1991» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kupim

otroški voziček, dobro ohranjen — kupim. — Ponudbe pod «Dobro ohranjen/1954» na upravo «Slovenskega Naroda».

Moško kolo,

dobro ohranjeno — kupim. Ponudbe z navedbo cene pod «Kolo/1993» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kupim police,

močne, za manufakturno, do 6 m dolge, 2,50 m široke. — Ponudbe z navedbo cene pod «Police 2023» na upravo «Slovenskega Naroda».

Učenec,

močan in zdrav, se želi izučiti kovaške obrti. — Ponudbe pod «Kovačnica 1964» na upravo «Slovenskega Naroda».

Potnik,

dobro vpeljan, želi premeniti službo manufakturne stroje. — Ponudbe pod «Manufakturna 1952» na upravo «Slovenskega Naroda».

Mlinar

močan, pošten in pridn isče službo na deželi. — Pogoj hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe pod «Mlinar/1961» na upravo «Slovenskega Naroda».

Strojevodja,

zdrav, trezen in zanesljiv isče službo pri kakem večjem podjetju. — Ponudbe pod «Strojevodja 1958» na upravo «Slovenskega Naroda».

Deček,

14 let star, krepek in močan, se želi izučiti kakršnegakoli obrti. — Ponudbe pod «Deček/1922» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kot vzgojiteljica

pri boljši družini (otrokom do šest let) želi vstopiti mlada gospodinja. — Večja slov. in nemškega jezika. — Dopisi pod «Simpatična/2024» na upravo «Slovenskega Naroda».

Fotogr. pomočnik

pošten in pridn, z dolgoletno prakso — isče službo. — Ponudbe pod «Vestna/1914» na upravo «Slovenskega Naroda».

Vrtnar

z večletno prakso in dobrimi spretnostmi — isče službo vrtnarja v mestu ali večjem kraju na deželi. — Ponudbe pod «Vrtnar/1989» na upravo «Slovenskega Naroda».

Knjigovodja,

vešč vsakršnega pisarniškega dela, z dolgoletno prakso, želi premeniti dosežanje mesto. — Ponudbe pod «Knjigovodja 1914» na upravo «Slovenskega Naroda».

Mesto vratarja

čuvaja ali sluga — isče mlajši moški. — Ponudbe pod «Čuvaj/1959» na upravo «Slovenskega Naroda».

Dimnikarski pomočnik,

starejša moč, isče službo za takoj. — Ponudbe na upravo «Slovenskega Naroda» pod «Postojna/1974».

Lepo posestvo

z devet glav živine — v Savinjski dolini — se odda v najem za eno ali več let. — Naslov pove upravo «Slovenskega Naroda». 2036

Majhno posestvo

deset minut od postaje Bohinjska Bistrica — se radi selitve prodaja. — Ponudbe pod «Večletna praksa/1940» na upravo «Slovenskega Naroda».

Lepa parcela

v Zgornji Šiški se prodaja. (Gadova peč, silvanec, burgundec, rizling. — Za mrzla jedila preskrbljeno! 2058

Vinotoč

GRAJSKA KLET, Ljubljana, Mestni trg 13. — Točijo se najboljša vina (Gadova peč, silvanec, burgundec, rizling. — Za mrzla jedila preskrbljeno! 2058

Prodam

motorno kolo, dobro ohranjeno, se radi selitve takoj prodaja. — Ponudbe pod «Motorno kolo/1924» na upravo «Slovenskega Naroda».

Gramofon,

skoro nov, s 50 ploščami, se ceno prodaja. — Ponudbe pod «Gramofon/1953» na upravo «Slovenskega Naroda».

Svilena obleka

zelena, skoro nova, za starejšo damo — naprodam. Ponudbe pod «Obleka/1972» na upravo «Slovenskega Naroda».

Kočija

(Landauer) dobro ohranjena — se takoj prodaja. — Ponudniki naj pridejo pod «Landauer/1973» na upravo «Slovenskega Naroda».

Železni sodi,

počinkani, novi, ugodno naprodaj. — A. Lampret, Ljubljana, Krekov trg štev. 10. 1971

Pletilni stroj

se radi selitve takoj prodaja. — Ponudbe pod «Hitro/1995» na upravo «Slovenskega Naroda».

Otroška postelja,

skoro nova, se ugodno prodaja. — Ponudbe pod «Postelja/1990» na upravo «Slovenskega Naroda».

Dva načrta

(paviljonska), kakor tudi ena na polovico steklena stojnica, uporabljiva tudi za verando — se poceni prodaja. Novotny, Dunaj, ska cesta 9, Ljubljana. 1956

Krasna jedilnica

iz trdega lesa se radi selitve takoj prodaja. — Ponudbe pod «Jedilnica 2000» na upravo «Slovenskega Naroda».

Več moških oblek

in čevljev se prodaja. — Ponudbe pod «Obleke 2001» na upravo «Slovenskega Naroda».

Pisalni stroj

«Adler», dobro ohranjen — se prodaja. — Ponudbe pod «Adler/2002» na upravo «Slovenskega Naroda».

Žensko kolo

lahko, dobro ohranjeno — se prodaja. — Ponudbe pod «A/1999» na upravo «Slovenskega Naroda».

Lovska puška

dvocevka, skoro nova — se prodaja. — Ponudbe na upravo «Slovenskega Naroda» pod «Puška/2022».

Prodam več dobro ohranjenega pohištva.

Ponudbe pod «Pohištvo 2020» na upravo «Slovenskega Naroda».

Slikarsko orodje,

šablone in razne barve za slikanje sob in drugih to stroko spadajočih stvari — prodam ali dam v najem. — Poizve se na Vodnikovem trgu, lopa 4. 2012

Spalna oprava

iz hrastovega lesa, masivna, svetla — se ceno prodaja. — Naslov: A. Blažič, v. Šp. Šiška, Kamniška ulica št. 186. 2004

Prodam žake

za srednjo postavbo. — Ponudbe pod «Žake/2044» na upravo «Slovenskega Naroda».

Moško kolo

v najboljšem stanju, lahko, znamke «Adler» — se prodaja. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 2057

Posojila

25.000 Din posodim pogojno za vstop v službo k večji trgovini v mestu kot skla. dišnik ali pomočnik. — Ponudbe pod «Večletna praksa/1940» na upravo «Slovenskega Naroda».

Din 15.000

posojila isče invalid v svrhu otvoritve tobakarske ali sprejme družabnika. — Ponudbe pod «Tobakarna/1941» na upravo «Slovenskega Naroda».

Družabnika

sprejem za dobička, nosno podjetje. Potrebni kapital 600.000 Din. — Ponudbe pod «Družabnik/1969» na upravo «Slovenskega Naroda».

50.000 Din

posojila isčem proti dobru obrestim. Vknjižba na vilo. — Ponudbe pod «Posojilo/2026» na upravo «Slovenskega Naroda».

Šivilja

isče Din 10.000 posojila za štiri mesece. — Jamstvo na razpolago. — Ponudbe pod «Šivilja/2039» na upravo «Slovenskega Naroda».

Školi

z mešanim blagom, dobro vpeljavno, v prometnem kraju isčem v najem ali kupim. — Pisati na upravo «Slovenskega Naroda» pod «Dobro vpeljana/1929».

Lokal za mesarjso

sa isče v najem. — Ponudbe pod «Mesarija/1917» na upravo «Slovenskega Naroda».

Večji lokal

za manufakturno trgovino se isče v Ljubljani ali v večjem kraju na deželi. — Ponudbe pod «Lokal 1963» na upravo «Slovenskega Naroda».

Hiša z lokalom

pripravna za vsako obrt, vrt, gozd in njiva — se ugodno prodaja. — Ponudbe pod «Dežela/1987» na upravo «Slovenskega Naroda».

Gostilna

dobro ideoča, na prometnem kraju — se isče v najem. — Ponudbe na upravo «Slovenskega Naroda» pod «Gostilna/2025».

Mlin v najem

isčem za takoj. — Ponudbe pod «Mlinar/2017» na upravo «Slovenskega Naroda».

Lep trgovski lokal

na prometnem kraju v sredini mesta, primeren za vsako stroko — se z vsem inventarjem in koncesijami odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Vi. točijo in zganjetoč. — Ponudbe pod Lokal/2013 na upravo «Slovenskega Naroda».

Dopisovanje

Znanja želi gospod s pripristo mlado vdovo ali samostojno gospodino; izključene niso ločene žene. — Ponudbe s polnim naslovom pod «Tajnost/1943» na upravo «Slovenskega Naroda».

Mlad ločenec

želi znanja za mlado ločenko v svrhu skupnih sprehodov. — Ponudbe s polnim naslovom pod «Poletje/1950» na upravo «Slovenskega Naroda».

Gospodična

želi dopisovati z mladim akademikom. — Dopisi pod «Akademik/2027» na upravo «Slovenskega Naroda».

Mlad ljubljanc

želi dopisovati z mlado značajno gospodino. — Ponudbe pod «Značaj/2019» na upravo «Slovenskega Naroda».

Drž. uradnik,

vpokojen, 48 let star, vdovec, isče damo s vseh skupnega gospodinjstva. — Resne ponudbe pod «Srečna bodočnost/2048» na upravo «Slovenskega Naroda».

Priporočamo oglaševanje v

„Slovenskem Narodu“

ki je najstarejši slovenski list in ga čita mnogobrojno občinstvo v Ljubljani, po vsej Sloveniji in v inozemstvu. Razširjen je naš list zlasti v vseh gospodarskih in meščanskih krogih

Mali oglasi v „Slovenskem Narodu“ so po obsegu največji in najbolj čitljivi, zato imajo prav poveljne uspehe.

Stanovanja

Mala družina

isče stanovanje 1—2 sob s kuhinjo. Plačam do 500 dinarjev mesečno. Cenj. dopise pod «1. juli/1920» na upravo «Slovenskega Naroda».

Prazna soba

v kleti, velika in svetla, ki se tudi lahko vporablja za kuhinjo — se odda za priletni ženski, katera je čez dan odsotna; najraje šivilji. — Ponudbe pod «Čednost/1925» na upravo «Slovenskega Naroda».

Stanovanje

4—5 sob, kuhinje in kleti, z električno razsvetljavo — se isče. Plačam dobro. — Ponudbe pod «Stano vanje/1918» na upravo «Slovenskega Naroda».

Gospodična

isče prazno sobo s poselnim vdomom v sredini mesta. — Ponudbe na upravo «Slovenskega Naroda» pod «Julij/1996».

Stanovanje

isče zakonski par brez otrok v mestu ali na deželi. Ponudbe pod «Zel. ležnjač/1986» na upravo «Slovenskega Naroda».

Opremljeno sobo

v sredini mesta in bližini pošte isče solidna gospodična. — Ponudbe pod «Snažnost/2014» na upravo «Slovenskega Naroda».

Stanovanje

treh sob in kuhinje, ki pa je še v surovi izdelavi, se odda v najem. — Reflektant, ki je voljan stanovanje dovršiti, dobi isto po dogovoru za nekaj let brezplačno v najem. Stanovanje se nahaja v Zg. Šiški ob glavni cesti v novi hiši. — Ponudbe se pošlji pod «Stanovanje takoj/2053» na upravo «Slovenskega Naroda».

Na stanovanje

se sprejme s 1. julijem — gospod. — Naslov pove uprava «Slovenskega Naroda». 2050

Dijaka

sprejem v svo oskrbo za prihodnje šolsko leto pri boljši rodbini. — Ponudbe pod «Dijak/2040» na upravo «Slovenskega Naroda».

Stanovanje

2—3 sob z vsemi pritlikami isčem za takoj ali pozneje. Najemina po stranska stvar. — Ponudbe pod «Udobnost» na: Publicitas d. d., oglasni zavod, Selenburgova ulica 7/II. 2029

Slasličarski pomočnik

isče mesto v boljši slasličarni. — Ponudbe pod «Slasličar/1957» na upravo «Slovenskega Naroda».

Fotografi!

Rabimo slike iz vseh krajev za založbo razglednic. — Ponudbe s ceno pod «Takoj» na Publicitas d. d., oglasni zavod, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II. 2054

«Uradni list»

letn. 1918—1924 — se kupi. Ponudbe na: «Vero», Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. 2023

Pozor rezervni častniki!

Uniforme in vse vojaške potrebščine ima vedno v zalogi — Simon Klimanek, Ljubljana, Selenburgova ulica. 2057

Sandale in čevlje

vseh vrst, trpežno in solidno izdelane, kupite najceneje pri — B. SEVAR, Ljubljana, Sv. Florjancova ulica 11. — Sprejemajo se tudi popravila. 2010

Antično pohištvo

za: spalnico, salon in gosposko sobo (Herrenzimmer) delno ali kompletno se kupi. Ponudbe s označbo sloga pod šifro «Empire ali Biedermeier 1593» na upravo «Slovenskega Naroda».

Dvokolesa,

motorji, otroški vozički

pneumatike — najceneje prodaja na obroke, ceniki franko. — «Tribuna» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 132/L

Na voznji

z avtomobilom iz Podpeči proti Ljubljani, in sicer do Dobrove, se je izgubila korbica, v kateri je bilo med raznimi stvarmi tudi več važnih listin, ki so za izgubljenca velika važnost. — Najditelj se prosi, da vrne nazaj samo listine s knjižico, drugo pa lahko pridržijo, in sicer naj pošlje stvari na županstvo Iška vas, p. Ig pri Ljubljani. — Župan Miha Drenk. 2021

Pouk</

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 980 UNDERWOOD

Najboljši šivalni stroji
so edino le
JOSIP PETELINCA
znamke
Gritzner in Adler
za rodbinsko in obrtno rabo
Ljubljana

Večletna garancija - Pouk v voženju brezplačen

Prostovoljna javna dražba

se vrši dne 1. julija od 9. ure nadalje pri Brandtu v Sp. Šiški, Celovška cesta 51 na dvorišču.

Prodajajo se bo: mize, omare, stoli, orodje za peke, slaščičarje, gostilniško in drugo obrt.
Posamezno se lahko ogleda ali kupi že prej vsak dan od ene do treh popoldne.

IVAN ZAROTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 46
Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrižja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parne žage. 161 T Tovarna furnirja.

Dva predelavca

ki sta izkušena in samostojna v izdelovanju ključavničarskega in stavbenega okovja na stroju, išče tovarna
TITAN d. d., KAMNIK.

Največjo zalogo

vsakovrstnega železa, cementa, nosilk, pocinkane pločevine, kakor vsega stavbenega materiala, okovja za stavbe in pohištvo, strojev in orodja za vsako obrt in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga dobite pri trdnosti:

Schneider & Verovšek v Ljubljani, Dunajska cesta 16

po najnižji dnevni ceni. Na debelo in na drobno. Razven tega priporočamo svojo bogato zalogo vsakovrstnih poljedelskih strojev v priznani najboljši kakovosti kakor pred vojno.

Javna vzgojna zavoda v Ptuj

Za dečke
Dijaški dom
Prešernova ulica
št. 29

Prostora za 100 gojencev.

Za deklice
Mladika
Z lastno gospodinjstvo
šola in izobraževalnim
letnikom

Prostora za 60 gojenk.

Gojenci in gojenke obeli zavodov imajo v zavodih stanovanje, popolno oskrbo in vzgojo in lahko obiskujejo realno gimnazijo, deško ali dekliško meščansko šolo in šolo Glasbene Matice.

Prospekti so brezplačno na razpolago pri vodstvih zavodov.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje
najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvi.

Telefon št. 9. 23 L Telefon št. 9.

Naznanilo zopetne otvoritve.

Vljudo naznanjam, da sem prevzel po umrlem
Janko Berniku v Sp. Šiški, Celovška cesta 43
(bivša Vodnikova)

trgovino s špecerijem in kolonialnim blagom

jo preuredil in nanovo založil s svežim blagom.

Priporočam se cenj. občinstvu v obilno naklonjenost, zagotavljam, da je točno in po najnižjih cenah postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Franco Japelj, ŠISKA, Celovška cesta št. 43

2007

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, raznovrstnih nadomestnih delov, pnevmatik. Posebni oddelek za popolno popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„TRIBUNA“, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 48 L

Najstarejša slovenska
pleskarska in litarska
delavnica
Ivan Bricek, Dunajska c. 19,
se priporoča izvršitev točna, cene
zmerne. 179c

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično
snajenje in vsakovrstno barvanje oblik.

ANTON BOC 56 L
Ljubljana, Selenburgova ulica 6
I. nadst. Gilnce-Vic 46

IV. BRUNČIČ & E. REBERNIK
pleskarska in litarska
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)

se priporočata cenj. občinstvu. —
Cene zmerne, postrežba točna.
Triletna garancija. 121 L

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.

krover, stavbni, galanterijski in okrasni
klesar, instalacije vedvodov.

Popravila strojev. Kopalnice in kopalnice naprave

izdelovanje posod iz pločevine za
firnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle
105 L za konzerve.

LOKOMOBILI 26 L

Wolf-Lanz do 600 HP
tvorniško novi ali generalno
popravljeni s tvornimi
jamstvom tudi na obroke

motorji na sesani plin
Dieselovi motorji
brez kompresorja

motorji na sirovo olje

Generalno zastopstvo

Motorenfabrik, Darmstadt

Mlinski stroji

Transmisije

Poglejte naše skladišče!

Plačnine olajšave

Kompletne montaže

BRACA FISCHER D. D.

ZAGREB, Pantovčak 1 b

Steklene omare

in puliti, pripravljeni za javne
veljave ali boljše trgovine,
NA PRODAJ.

Ogledajo se lahko:

Krekov trg 10, pritličje, desno.

J. Stjepušin

= Sisak =

preporuča

najbolje tambara, žica,

partiture i ostala

potrebština za

sva glaz-

bala.

21 L

ALABASTER GIPS

1887

Ia najbolji, a najjeftiniji!

Tražite cijene i uzorke, te

pravite probu!

Borivoj Putnik i drug

BEOGRAD.

Knez Miletina ulica br. 3

Tel. 26-64 Tel. 26-64

Prodaja automobila:

1. Luksuzni zelo eleganten

velik, odprt avto znamke „Dux“

17/50 HP, nov, s 7 sedeži, le-

seno masivna karoserija, zadnji

model, motorna brzgačka za

gumi, majhna poraba benzina

id., SE PRODA za 40% ceneje

od tovarniške cene.

2. Avto limuzin znamke

„Aga“, malo rabljen, popolnoma

v redu, z vsemi rezervnimi deli,

6/20 HP, poraba benzina na

100 km 6-8 litrov, zelo

eleganten, praktičen in rent-

abilen, SE PRODA za polovično

ceno — Obrnite se na gosp.

T. Savič, BEOGRAD

GUNDULICEVA 14.

TELEFON 29-53. 1962

MED. DR. J. TIČAR

se je preselil.

Selenburgova ulica 3-II

ordinira od 2-4

2033

Mehanično umetno vezenje

perila, zastorov, monogramov, oblik bluz itd. v ploščatem in veržnem vodu, madeira, richelle z belim in najrazličnejšim materialom. — Entljanje, predtiskanje.

MATEK, Ljubljana,

colega hotela „Strukelj“.

18-L

VODNE TURBINE

avtomatične regulatorje, zatvornice i. t. d.

Izdeluje in dobavlja

1900

ING. F. SCHNEITER : ŠKOFJA LOKA

Konkurenčne cene. — Prvovrstne reference.

Zahtevajte ponudbe!

Damske obleke

moderne, cefir, de-
len, krep, froter —
Din 80— do 170—, BLUZE: c-fir, opal, etamin Din 50—
do 150—. Predpasnik in otroške obleke ter razno manu-
fakturno blago nudi po jako nizkih cenah trdnosti:

F. in J. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Oglejte si izložbo!

123-L

Sivi, platneni špangarji

so dospeli. — Dobilo se v vseh velikostih v trgovini
ŽIBERT, Prešernova ulica. Ravnotam se dobijo tudi
pravi GOJSERJI za hribolazce.

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

2032

Zahvala.

Vsem, ki so mojega pokojnega moža

Jankota Kerina

spremljali na njegovi zadnji poti, zlasti tukajšnjemu
gaslinemu društvu in godbi, Sv. Križcem in tukajš-
njemu Sokolu, kakor tudi Sokolcem, vsem daroval-
cem vencev in cvetja ter vsem, ki so mi pisмено ali
osebno blagovolili izraziti sožalje, izrekan svojo glo-
boko in najiskrenejšo zahvalo.

Kostanjevica, dne 25. junija 1925.

Marija Kerin.

Kovni in sivi lio

(Weichguss und Grauguss)

proizvaja in dobavlja glasom načrtov, modelov ali
vzorcev, surovo ali obdelano, livarna železa Kranjske
tvornice železne, ključavničarske in kovinske robe

TITAN, d. d. Kamnik

pri Ljubljani.

1236

dino uspešno patentirano in zakon. zavarovano sredstvo
proti pleši in izpadanju las ter prhljam. Za eno po-
polno zdravljenje zadošča škatlja po prilo-
ženem navodilu. Dobiva se povsod. Po povzetju za Din 100
(in 10 Din za poštnino) razpošilja **Kozmetički zavod**
LEDA, Zagreb, Nikoljeva 1, poštni predal 35. — Skladišče
za Ljubljano: „SALUS“ d. d. 113-L

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasb. Matice in sodni izvedenec.

Najstarejša in najsposobnejša trdnica Jugoslavije.

Ljubljana, Mestni trg 3 v lastni hiši po-
leg magistrata.

Zaloga in izposojevalnica najboljših klavirjev, pianinov in harmonijev
Steinway Förster, Bösendorfer, Höpfl, Hofman, Ori-
ginal Stingl, Czapska etc. etc. — Prodaja tudi na obroke. —
Ugodna zamena — 10-letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja
najceneje. — **Najbogatejša izbira vijolin**, vseh ostalih in-
strumentov in pihal, muzikali in strun engros in detail. ss/L

Anton Carli

notar v Ptuj

naznanja, da je **OTVORIL** svojo

notarsko pisarno v Ptuj

v stari vojašnici za magistratom, v neposredni
bližini glavne pošte, **Panonska ulica 5, I. nadstropje**,
in sicer kot naslednik bivših notarjev gg. Filafere, Strafelje,
odnosno dr. Grobelnika.

Uradne ure ob delavnikih od 8. do 12. dop.

in od 2. do 5. popoldne. Ob nedeljah in praz-

nikih pisarna zaprta. 2006

Prava uteha za živčno bolne

je moje ravonar izdano delo! V njem se na podlagi
mnogih dolgoletnih izkušenj razlaga vzrok, postanek in
zdravljenje živčnih bolezni.

Ta evangelij zdravlja

pošlємо vsakemu, kdor se obrne na spodaj označeni

naslov brez plačila.

Tisoče zahval